

PRÍLOHA č.2

Vyhodnotenie aktivít PHSR KSK 2007 – 2013

1.1. Špecifický cieľ 1. zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti dopravy

Aktivita 1.1.1.1. dostavba diaľnice D1 po Slovensko-Ukrajinskú hranicu

Severne od obce Košické Oľšany sa súběh rýchlostných ciest R2, R4 napája na diaľnicu D1 Budimír – Bidovce. Pre stavbu diaľnice D1 v úseku Budimír - Bidovce je spracovaný projekt pre stavebné povolenie a prebieha výber zhotoviteľa stavby. Predpokladaný termín začiatku výstavby tohto úseku je marec 2016. Príprava ostatných úsekov od Bidoviec po hranicu s Ukrajinou je v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie, posudzovania variant trasovania a posúdenia návratnosti investícií.

Aktivita 1.1.2.1. výstavba úseku R4 Košice - Milhosť

Dňa 7. novembra 2013 bola rýchlostná cesta R4 Košice – Milhosť slávnostne otvorená pre motoristov. Stavebníkom bola Národná diaľničná spoločnosť, a.s., Bratislava. Stavbu realizovala spoločnosť Skanska.

Aktivita 1.1.2.2. výstavba rýchlostnej cesty R2 na území Košického kraja

Najlepšie pripravený je úsek R2 Šaca – Košické Oľšany, kde je spracovaný projekt pre územné konanie. Príprava ostatných úsekov od Šace po hranicu s Banskobystrickým krajom je v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie, posudzovania variant trasovania a posúdenia návratnosti investícií.

Aktivita 1.1.4.1. modernizácia ciest II. a III. triedy projekt PPP 2005

Bola realizovaná v roku 2006 v objeme 650 mil. Sk a bola postupne financovaná z rozpočtu Košického samosprávneho kraja v období 10 rokov do roku 2015. Zoznam modernizovaných (rekonštruovaných) ciest je dostupný v materiáloch predkladaných na rokovanie Zastupiteľstva KSK.

Aktivita 1.1.4.2. modernizácia ciest II. a III. triedy projekt PPP 2006

Bola realizovaná v roku 2007 v objeme 125 mil. Sk a postupne financovaná z rozpočtu Košického samosprávneho kraja v období 5 rokov do roku 2012. Zoznam modernizovaných (rekonštruovaných) ciest je dostupný na webovej stránke KSK v materiáloch predkladaných na rokovanie Zastupiteľstva KSK

Aktivita 1.1.4.3. modernizácia ciest II. a III. triedy projekt PPP 2007

Bola realizovaná v roku 2007 v objeme 311 mil. Sk a postupne financovaná z rozpočtu Košického samosprávneho kraja v období 7 rokov do roku 2014. Zoznam modernizovaných (rekonštruovaných) ciest je dostupný na webovej stránke KSK v materiáloch predkladaných na rokovanie Zastupiteľstva.

Aktivita 1.1.4.4. modernizácia ciest úver EIB

Bola realizovaná v období 2007 až 2010 v objeme 949 mil. Sk a postupne financovaná z rozpočtu Košického samosprávneho kraja v období 30 rokov do roku 2036. Zoznam modernizovaných (rekonštruovaných) ciest je dostupný na webovej stránke KSK v materiáloch predkladaných na rokovanie Zastupiteľstva.

Aktivita 1.1.4.5. výstavba a rekonštrukcia ciest a mostov na cestách II. a III. triedy

V rámci výzvy ROP prioritná os 5.1 Regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obsluhu regiónov v programovom období 2007 – 2013, Košický samosprávny kraj implementoval celkovo 11 projektov (Cesty KSK 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12).

V rámci Programu cezhraničnej spolupráce Maďarsko – Slovensko HU/SK 2007-2013 boli implementované projekty Trstené – Kéked, Skároš – Hollóháza, Streda nad Bodrogom – Karos, Veľký Kamenec – Pácin.

V roku 2011 bola Košickému samosprávnemu kraju poskytnutá dotácia štátu na odstránenie škôd spôsobených povodňou v roku 2010.

V roku 2013 bola Košickému samosprávnemu kraju poskytnutá dotácia štátu na elimináciu následkov extrémnej zimy v sezóne 2012/2013.

Z kapitálových prostriedkov KSK bolo zabezpečené kofinancovanie projektov a odstraňovanie havarijných stavov na cestách.

Aktivita 1.1.4.6. príprava projektovej dokumentácie a majetkovo-právneho vysporiadania pozemkov pod cestami

Príprava projektovej dokumentácie je financovaná buď z kapitálového rozpočtu Košického samosprávneho kraja, alebo ide o oprávnené výdavky v rámci jednotlivých projektov financovaných z eurofondov.

Majetkovoprávne usporiadania pozemkov pod cestami doteraz nebolo systémovo realizované. Prebieha usporiadanie pozemkov v súvislosti s prípravou konkrétnych stavieb, či už je stavebníkom Košický samosprávny kraj, alebo iní investori.

Novelizáciou zákona č. 446/2001 Z.z. v znení zákona č. 258/2009 Z.z. s účinnosťou od 1.7.2009 pozemky pod cestami KSK, ktoré sú vo vlastníctve štátu, nám štát môže vydať. Avšak keď pozemok nie je súbežný s trasou cesty, je potrebné spracovať geometrický plán, čo predstavuje vysoký finančný nárok na rozpočet KSK.

Ak pozemky pod cestami vlastní fyzická osoba, podľa zákona č. 66/2009 Z. z. usporiadanie pozemkov je možné riešiť cez proces pozemkových úprav buď zámennou pozemkov alebo odkúpením. Tento proces môže trvať 2-3 roky. Odkúpenie neprichádza do úvahy, nakoľko nie sú k dispozícii potrebné finančné zdroje. Zámennou pozemkov neinicujeme, lebo v tom prípade opäť vzniknú náklady na zhotovenie geometrických plánov. Ak by proces inicioval štát, potom tieto výdavky by boli hrazené zo štátneho rozpočtu.

Aktivita 1.3.1.1. vytvorenie a rozvoj integrovaného dopravného systému (IDS) časť A

Od 13. decembra 2015 bude v prevádzke terminál integrovanej osobnej prepravy Moldava nad Bodvou, mesto. Úrad KSK realizuje činnosti k podpore IDS Košického kraja prostredníctvom spoločného prepravného poriadku IDS Košického kraja, návrhom tarify v I. etape IDS Košického kraja v smere Košice – Moldava nad Bodvou, mesto, zavedením spoločného cestovného dokladu, vydaním spoločného cestovného poriadku železničnej, autobusovej a mestskej dopravy pre smer Košice – Moldava nad Bodvou, mesto a funkčnosťou organizátora regionálnej integrovanej dopravy v priebehu roku 2016.

„Štúdiá integrovaného systému osobnej koľajovej dopravy v regióne Košíc“ bola ukončená v septembri 2009. V štúdiu boli stavebno-technicky riešené nasledovné stavby:

1. stavba: ŽSR, elektrifikácia trate Haniska pri Košiciach – Moldava nad Bodvou mesto (vrátane terminálu Moldava nad Bodvou mesto).
2. stavba: Integrovaná koľajová doprava Košice, Terminál Sever – nám. Maratónu mieru.
3. stavba: Integrovaná koľajová doprava Košice, nám. Maratónu mieru – Staničné námestie s napojením na ŽSR.
4. stavba: Integrovaná koľajová doprava Košice, Terminál Sever – sídlisko Ťahanovce.
5. stavba: ŽSR, koľajové napojenie PZ Bočiar a PP Kechnec.

6. stavba: Integrovaná koľajová doprava Košice, Štúrova - Kuzmányho – Priemyselný park Pereš – letisko Košice.

Na základe zadaných odporúčaní v rámci spracovanej štúdie, bolo rozhodnuté o pokračovaní projektovej prípravy prvých 4 stavieb. Ďalším postupom bude vypracovanie žiadosti o NFP na jednotlivé stupne projektovej dokumentácie pre uvedené stavby. Realizácia stavieb bude určená podľa pripravenosti jednotlivých stavieb tak, aby boli vyčerpané prostriedky alokované v Operačnom programe Doprava (OPD). Najlepšie pripravená je 1. stavba, avšak aj napriek tomu, že na stavbu bol vydaný zo strany ŽSR „Závazný pokyn pre stavbu“, projektová príprava neprebíhala, čím sa oddialila realizácia stavby pôvodne plánovaná v roku 2010.

V rámci Technickej pomoci MDPaT SR zadalo vypracovanie „Štúdie štandardov technicko-prevádzkového riešenia podoby terminálov integrovanej osobnej dopravy“. V rámci tejto štúdie bol rozpracovaný Terminál Moldava nad Bodvou mesto, nakoľko táto stavba je pripravená na realizáciu aj bez súčasného začatia elektrifikácie trate Haniska pri Košiciach – Moldava nad Bodvou mesto.

Realizácia Terminálu Sever, na základe návrhov zástupcov mesta, je navrhovaná v časovej a vecnej koordinácii so stavbou modernizácie úseku trate Kysak – Košice.

Aktivita 1.3.1.2. realizovanie Košickej osobnej regionálnej integrovanej dopravy (KORID) – z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) časť B

Uznesením č. 95/2014 z 5. zasadnutia Zastupiteľstva KSK z 30. júna 2014 bol odvolaný konateľ spoločnosti ORID, s. r. o. a činnosť spoločnosti bola pozastavená k 31. 8. 2014. Od 1. 9. 2014 činnosti spojené s budovaním integrovaného dopravného systému sú zabezpečované na Odbore dopravy Úradu Košického samosprávneho kraja, prostredníctvom funkčného miesta „referent integrovanej dopravy“.

Uznesením č. 229/2015 z 11. zasadnutia Zastupiteľstva KSK z 15. júna 2015 bol menovaný nový konateľ spoločnosti ORID, s. r. o. Uznesením č. 253/2015 z 12. zasadnutia Zastupiteľstva KSK z 24. augusta 2015 boli odvolaní členovia Dozornej rady spoločnosti ORID, s. r.o.

Dňa 1.4.2015 bola podpísaná Dohoda o spolupráci medzi KSK a Mestom Košice o realizácii integrovaného dopravného systému verejnej osobnej dopravy (aktualizovaná Dohoda z januára 2009) a 19.6 2015 bola podpísaná nová Dohoda o spolupráci medzi KSK a Mestom Košice o realizácii integrovaného dopravného systému verejnej osobnej dopravy.

Následne sú pripravované Dohody medzi zúčastnenými mestami v systéme integrovanej dopravy na území KSK s mestom Trebišov, mestom Michalovce a dopravcami pôsobiacimi na území Košického a Prešovského kraja v priebehu roku 2016.

Dňa 19.01.2009 bola podpísaná Dohoda o spolupráci medzi KSK a Mestom Košice o realizácii integrovaného dopravného systému verejnej osobnej dopravy. Jedným z cieľov v rámci podpísanej dohody bolo vytvorenie nezávislého právneho subjektu - Organizátora IDS (ORID).

Na základe uznesenia Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja č. 531/2008 zo dňa 27.10.2008 k informatívnej správe o zrealizovanom projekte „Inštitucionalizácia integrovaného dopravného systému verejnej osobnej dopravy Košického kraja“ a uzavretej spomínanej Dohody o spolupráci medzi Košickým samosprávnym krajom a Mestom Košice na realizácii integrovaného dopravného systému verejnej osobnej dopravy bolo prijaté uznesenie Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja č. 727/2009 z 24.8.2009 o založení obchodnej spoločnosti ORID s.r.o., nezávislého organizátora regionálnej integrovanej dopravy. Predmetné uznesenie č. 727/2009 predpokladalo, že s prihliadnutím na vyššie uvedenú dohodu a spomínaný projekt spoločníci KSK a Mesto Košice založia ORID ešte v roku 2009. Na rozdiel od KSK však Mesto Košice a jeho Zastupiteľstvo napriek

dohodnutým záverom z pracovných rokovaní vlastné uznesenie o založení spol. ORID neprijalo.

Integráciou dopravy a vytvorením nezávislého organizátora integrovaného dopravného systému ORID chce KSK dosiahnuť zlepšenie ekonomického využitia verejných finančných zdrojov investovaných do verejnej pravidelnej dopravy v Košickom kraji, zlepšenie stavu životného prostredia, skvalitnenie poskytovaných služieb pre cestujúcich, udržanie si súčasných a získanie nových cestujúcich.

Aktivita 1.4.1.1. výstavba Globálneho logistického industriálneho parku v Košiciach (GLIP)

Bolo podpísané Memorandum o spolupráci medzi všetkými partnermi (generálnym riaditeľom ŽSR, ministrom dopravy SR, strategickým investorom a predsedom KSK). Prebehla príprava projektovej dokumentácie na terminál intermodálnej prepravy (TIP). Budúci prevádzkovateľ terminálu, ktorý by mal patriť k trom popredným svetovým spoločnostiam v oblasti logistiky zatiaľ nebol oznámený (prezentovaný). Naposledy prejavili záujem o investovanie do GLIP čínski investori v rámci budovania dopravného koridoru Hodvábna cesta 21. storočia.

1.2. Špecifický cieľ 2. zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti životného prostredia

Aktivita 2.1.1.1. spracovanie stratégie dobudovania zásobovania obyvateľstva pitnou vodou

Aktivita 2.1.1.2. spracovanie stratégie dobudovania odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd

V roku 2012 bola MŽP SR odsúhlasená „Aktualizácia plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií Košického kraja“, ktorý rieši problém zásobovania pitnou vodou a odvádzanie odpadových vôd v súlade so Smernicou o vodách a legislatívou SR. Ide o vybudovanie infraštruktúry v navrhnutých aglomeráciách nad 2000 ekvivalentných obyvateľov (EO) do roku 2015. V rámci Košického kraja je vybudovaný verejný vodovod v 393 obciach čo je 89,3%, najpriaznivejšia situácia je v okresoch Michalovce, Sobrance a Trebišov a najnižší podiel obcí s verejným vodovodom je v okrese Gelnica (75%). V kraji je vybudovaná verejná kanalizácia v 108 obciach a napojená na ČOV v 71 obciach. Problémom zostávajú obce s nižším počtom obyvateľov, ktoré nie je možné spojiť do požadovaných aglomerácií. Stratégia dobudovania zásobovania obyvateľstva pitnou vodou a takisto stratégia odvádzania odpadových vôd by sa mala sústrediť na osídlenia, ktoré nie sú v „Pláne“ navrhnuté na riešenie. V súčasnosti mešká aj plnenie odsúhlaseného „Aktualizovaného plánu“ a realizácia environmentálnej infraštruktúry v ostatných obciach ostáva v rukách zástupcov dotknutých obcí z miestnych finančných zdrojov, iných ako Operačný program Kvalita životného prostredia (OP KŽP). Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov sa uvedené stratégie nespracovali.

Aktivita 2.1.3.1. skvalitnenie územného protipovodňového plánovania na obmedzenie hospodárskych škôd z titulu záplav na území povodia Hornádu

Projekt bol financovaný z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórskeho finančného mechanizmu. Partnerom projektu je Prešovský samosprávny kraj, Slovenský vodohospodársky podnik a Slovenský hydrometeorologický ústav. Odborným garantom projektu bol Slovenský vodohospodársky podnik a Slovenský hydrometeorologický ústav, ktoré prostredníctvom technického výboru usmerňovali priebeh prác.

V rámci projektu bol zmapovaný súčasný stav územia povodia rieky Hornád, boli vyhotovené ortofotomapy tohto územia. Matematickým modelovaním získaných údajov a spracovaním špecifických analýz sú určené hranice inundačného územia vodného toku od vodného diela Ružín až po hranicu s MR. Cieľom bola identifikácia oblastí ohrozených povodňami. Výstupy projektu slúžia pre zlepšenie procesov regionálneho a územného plánovania na úrovni regionálnej i lokálnej.

Aktivita 2.1.4.1 zlepšenie zariadenia a vybavenia monitorovacích staníc zabezpečujúcich sledovanie stavu povrchových a podzemných vôd

V rámci aktivity bol SVP š.p. a SHMÚ spustený Povodňový varovný a predpovedný systém (POVAPSYS). Systém je dostupný na internetových stránkach www.svp.sk a www.shmu.sk a poskytuje časovo aktuálne údaje (aktualizácia 1x za hodinu) a možnosti včasného zabezpečenia protipovodňových opatrení. Údaje získané z automatických monitorovacích staníc sú využívané na všetkých stupňoch riadenia štátnej správy a samosprávy pri príprave zabezpečovacích a záchranných prác v čase povodňových aktivít. Ďalším rozšírením siete monitorovacích staníc budú sledované aj menej významné, drobné vodné toky, ktoré z minulosti vykazovali zvýšené riziko povodní v jednotlivých mikroregiónoch Košického kraja.

Aktivita 2.3.3.1. eliminácia starých environmentálnych zát'azí prostredníctvom implementácie dostupných nespáľovacích technológií pre deštrukciu perzistentných organických látok (POPs)

V rámci aktivity boli spracované nasledovné tri projekty:

1. Projekt financovaný z GEF/UNIDO bol zameraný na implementáciu nespáľovacích technológií na deštrukciu perzistentných organických látok v oblasti kontaminovanej PCB látkami na Zemplíne. Projekt sa týkal environmentálne bezpečného zneškodnenia tuhých PCB odpadov uskladnených v areáli Chemka Strážske (destilačné zvyšky z bývalej výroby v objeme 600t) a ďalších podobných odpadov na Slovensku. Projekt bol z úrovne ústrednej štátnej správy (MŽP SR) zastavený pre nevhodnosť vysúť'azenej technológie na zhodnotenie nebezpečného odpadu.
2. Projekt „Príprava zberu a zneškodnenia odpadov kontaminovaných PCB vo vybraných lokalitách okresu Michalovce,“. Projekt bol podaný na Ministerstvo životného prostredia SR v rámci Operačného programu Životné prostredie. 21.12.2009 bolo KSK doručené Rozhodnutie MŽP SR, že projekt s celkovými nákladmi 1 000 000.- EUR bol schválený. Cieľom projektu bolo spracovanie bezpečnostnej štúdie zameranej na environmentálne vhodné zneškodnenie odpadov kontaminovaných PCB látkami – stanovenie rozsahu a charakteru kontaminácie pôdy v areáli Chemka Strážske. Projekt bol zastavený z dôvodu nevysporiadaných majetkoprávných vzťahov k dotknutým pozemkom a prísnej dikcii zákona o environmentálnych zát'aziach.
3. Informačná brožúra – Polychlórované bifenyly a ich obsah v životnom prostredí regiónu Zemplín, vytlačených 600 ks. Brožúra bola začiatkom roka 2010 distribuovaná starostom obcí okresov Michalovce, Trebišov, Sobrance a zverejnená na webovej stránke KSK.

1.3. Špecifický cieľ 3. zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti základnej infraštruktúry

Aktivita 3.1.1.1. racionalizácia škôl a školských zariadení II. etapa

- II. etapa – realizácia v školskom roku 2007/2008 – materiál schválený uznesením č. 360/2007 na 15. zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 10. decembra 2007 v Košiciach.

- III. etapa – realizácia v školskom roku 2011/2012 – materiál schválený uznesením č. 207/2011 na 8. zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 21. Februára 2011 v Košiciach.
- Pokračovanie racionalizačných opatrení: Tvorba efektívnej siete škôl, študijných a učebných odborov na SOŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK odpovedajúcej požiadavkám trhu práce – materiál schválený uznesením č.371/2012 na 14. zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 20.2.2012 v Košiciach.

V súčasnosti môžeme konštatovať, že racionalizácia naplnila strategické zámery samosprávneho kraja a umožnila:

- skvalitniť a zmodernizovať vzdelávanie vo všetkých mikroregiónoch KSK,
- zvýšila kvalitu vzdelávania, umožnila modernizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu, zavedenie nových technológií z praxe do vzdelávania, užšie prepojenie školy so zamestnávateľmi a teórie s praxou,
- zaistiť rast profesionality pedagogických pracovníkov,
- podporila rozvoj ďalších foriem vzdelávania a zavádzanie nových učebných a študijných odborov do škôl.

Aktivita 3.1.1.2. úspora energie v zariadeniach školskej infraštruktúry

V roku 2008 bol schválený projekt Kvalitné podmienky školy – vynikajúci odborník, ktorý bol implementovaný na SOŠ Ostrovského 1, Košice. Celkové náklady projektu boli 1 964 362,53 eur, z čoho 95 % bolo financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ a SR SR a 5 % bolo spolufinancovaných z rozpočtu KSK. Cieľom projektu bolo zníženie energetickej náročnosti.

V roku 2009 boli schválené investičné projekty z Regionálneho operačného programu, Prioritnej osi 1: Infraštruktúra vzdelávania pre 3 školy v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK:

1. Gymnázium Trebišov
2. SOŠ drevárska Spišská Nová Ves
3. Gymnázium Kráľovský Chlmec

Celkové náklady projektov na týchto školách boli plánované na 4 173 124,00 Eur, z čoho 95 % je spolufinancovanie zo štrukturálnych fondov EÚ a štátneho rozpočtu SR a 5 % je spolufinancovanie z rozpočtu KSK. Cieľom projektov bolo zvýšiť energetickú hospodárnosť budov, ktorá zníži náklady školy a umožní systematickú modernizáciu učebných pomôcok a ďalších zariadení.

V rámci tejto aktivity realizujeme od roku 2009 projekt Obnoviteľné zdroje energie na školách, ktorého cieľom je zlepšenie životného prostredia, zníženie prevádzkových nákladov na vykurovanie na vybraných školách a zvýšenie úrovne zhodnotenia domácich zdrojov energie. Do projektu sú zapojené školy:

1. Gymnázium Š. Moysesova Moldava nad Bodvou,
2. SOŠ veterinárna Košice - Barca,
3. SOŠ Szakközépiskola Medzev,
4. SOŠ Szakközépiskola Moldava nad Bodvou,
5. SŠ Sečovce,

Podstatou projektu bola inštalácia technológie na obnoviteľné zdroje energie konkrétne inštalácie kotolní na biomasu, tepelných čerpadiel a slnečných kolektorov. Rozpočet projektu bol 849 119,00 Eur. Zdroj financovania bol Nórsky finančný mechanizmus 42,5 %, Finančný mechanizmus Európskeho hospodárskeho priestoru 42,5 % a štátny rozpočet SR 15 %.

Implementáciou vyššie uvedených projektov boli dosiahnuté plánované ciele projektu.

Aktivita 3.1.2.1. rekonštrukcia zariadení sociálnych služieb

Stav rekonštrukcie zariadení sociálnych služieb je nasledovný:

1. VIA LUX – Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov, Košice – Barca: Projekt bol podaný v rámci výzvy vyhlásenej Ministerstvom životného prostredia a bol vyhodnotený ako úspešný. Implementácia projektu bola úspešne ukončená. Celkové výdavky: 1 090 497,3 €. Medzi hlavné aktivity projektu patrili výmena okien a dverí, zateplenie a inštalácia slnečných kolektorov.
2. IDEA – Domov sociálnych služieb Prakovce
Nórsky finančný mechanizmus Projekt bol schválený v celkovej sume oprávnených výdavkov 1 079 392,- Eur. Hlavný cieľ: Zlepšiť zdravotný stav postihnutých klientov/ deti samotného zariadenia, príp. iných zariadení KSK a postihnuté deti z blízkeho okolia zriadením hydroterapie – rekonštrukcia kaštieľa. Implementácia projektu bola úspešne ukončená. Medzi hlavné aktivity projektu patrili kompletná rekonštrukcia kaštielika, výmena okien, dverí, zateplenie, vybudovanie bazénov, sauny a telocvične.
3. DOMKO – Domov sociálnych služieb Košice, Park mládeže: Žiadosť o nenávratný finančný príspevok a súvisiacej dokumentácie pre projekt s názvom „Rekonštrukcia a modernizácia objektu DSS Park mládeže Košice“ bola predložená Ministerstvu výstavby a regionálneho rozvoja SR v Bratislave v mesiaci september 2009. Projekt bol podaný v rámci Regionálneho operačného programu, Prioritná os 2: „Infraštruktúra sociálnych služieb sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately“. Celkové výdavky projektu v žiadosti o NFP : 1 054 388,47 Eur. Projekt neprešiel formálnym hodnotením. Projekt bol realizovaný v rámci Švajčiarskeho finančného mechanizmu a je spojením neinvestičného a investičného zámeru. Cieľom projektu v investičnej časti bola rekonštrukcia objektu na ploche vyše 1577 m² a zníženie energetickej náročnosti prevádzky zariadenia o vyše 50 percent oproti roku 2010. Denná kapacita zariadenia je 60 klientov. Ďalší desiaty prijímatelia sociálnych služieb môžu využívať novú týždennú pobytovú službu. V neinvestičnej časti DOMKO v rámci projektu pripravil ešte v roku 2013 Blumiádu, čo sú tradičné celoslovenské zábavno-pohybové hry mentálne postihnutých ľudí z domovov sociálnych služieb pre 120 účastníkov. Ďalšiu časť tvorili vzdelávacie aktivity - 70 zamestnancov všetkých zariadení sociálnych služieb zriadených KSK absolvovalo školenia v oblasti supervízie. Implementácia prvej časti projektu bola úspešne ukončená. V súčasnosti prebieha 2b) etapa - vybudovanie kuchyne.
4. LUMEN – Špecializované zariadenie, Zariadenie pre seniorov a Domov sociálnych služieb Trebišov: žiadosť o nenávratný finančný príspevok a súvisiacej dokumentácie pre projekt s názvom „Rekonštrukcia, modernizácia a zvýšenie energetickej účinnosti v „Zariadení pre seniorov a DSS Trebišov,“ bola podpísaná dňa 17.08.2009 na Ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja SR v Bratislave. Projekt bol podaný v rámci Regionálneho operačného programu, Prioritná os 2: „Infraštruktúra sociálnych služieb sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately“. Projekt bol schválený. Celkové výdavky projektu v žiadosti o NFP : 3 236 824,4 Eur. Projekt bol úspešne implementovaný. Medzi hlavné aktivity projektu patrili zvýšenie kvality ubytovacích priestorov, sociálnych zariadení, vybudovanie výťahov a realizácia bezbariérových úprav, výmena starých poškodených a netesniacich okien a balkónových dverí, inštalácia solárnych panelov, úprava stiech, rozšírenie nepostačujúcej rehabilitačnej činnosti, vytvorenie univerzálnej dátovej siete, obstaranie vnútorného vybavenia do rekonštruovaných priestorov vrátane obstarania nových polohovateľných postelí pre klientov zariadenia.
5. ONDAVA – Domov sociálnych služieb Rakovec nad Ondavou: Žiadosť o nenávratný finančný príspevok a súvisiacej dokumentácie pre projekt s názvom „DSS RAMIREZ - Domov sociálnych služieb Rakovec – miesto pre integráciu, rovnaké šance a lepší život pre mentálne postihnutých klientov v Košickom kraji,“ bola podpísaná dňa 24.08.2009 na Ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja SR v Bratislave. Projekt bol podaný v rámci Regionálneho operačného programu, Prioritná os 2: „Infraštruktúra sociálnych služieb

sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately“ Projekt bol schválený, celkové výdavky projektu v žiadosti o NFP : 2 243 251,2 €. Projektbol úspešne implementovaný.

Medzi hlavné aktivity projektu patrili kompletná rekonštrukcia kaštieľa, dobudovanie podkrovia objektu, inštalácia výťahov a spojovacej chodby medzi kaštieľom a ubytovacím zariadením, zateplenie izieb, vybudovanie kaplnky, vybudovanie priestorov na výkon ergoterapie, zateplenie vonkajšieho obvodového plášťa, dobudovanie výťahu, nainštalovanie slnečných kolektorov, obstaranie IKT vybavenia, zriadenie internetovej miestnosti

6. ARCUS – Špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov Košice Skladná č. 4: Žiadosť o nenávratný finančný príspevok a súvisiacej dokumentácie pre projekt s názvom „TIS - Technická Inovácia Služieb zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb,“ bola podpísaná dňa 20.08.2009 na Ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja SR v Bratislave Projekt bol podaný v rámci Regionálneho operačného programu, Prioritná os 2: „Infraštruktúra sociálnych služieb sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately“. Projekt bol schválený, celkové výdavky projektu v žiadosti NFP: 2 202 752,2 €. Projekt bol úspešne implementovaný.

Medzi hlavné aktivity projektu patrili rozšírenie ubytovacích priestorov, sociálnych zariadení, administratívnych miestností, vybudovanie výťahov a realizácia bezbariérových úprav, výmena starých poškodených a netesniacich okien a balkónových dverí, zateplenie obvodového plášťa budov, rozšírenie nepostačujúcej rehabilitačnej činnosti, obstaranie vnútorného vybavenia do rekonštruovaných priestorov vrátane obstarania IKT vybavenia a internetového pripojenia.

Vízia KSK k ďalším investičným projektom v rámci ROP:

Dňa 30. novembra 2011 uznesením č. 761/2011 schválila vláda SR materiál „Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike“ (ďalej len „stratégia DI“). Následne boli spracované ďalšie dokumenty vyplývajúce zo stratégie DI, ako je Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015 a Národný projekt „Podpora deinštitucionalizácie služieb starostlivosti“.

Nosnou myšlienkou stratégie DI je prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť, s cieľom vytvorenia a zabezpečenia podmienok pre nezávislý a slobodný život všetkých občanov (pre občanov so zdravotným postihnutím, ako aj pre seniorov), odkázaných na pomoc spoločnosti, v prirodzenom sociálnom prostredí (t.z. nie vo veľkokapacitných zariadeniach sociálnych služieb). Základným nástrojom prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť je deinštitucionalizácia sociálnych služieb.

K 14.10.2014 majú všetky zariadenia vypracované nové Koncepce rozvoja do úrovne priorít a opatrení a tiež akčného plánu v súlade s Konceptiou rozvoja sociálnych služieb v Košickom kraji. Koncepce majú zadefinovanú jasnú víziu, dlhodobý cieľ, vymedzenie potreby druhu služby a s tým súvisiacich nárokov - personálne zabezpečenie a materiálne technické zabezpečenie, investičné aktivity. Ide o viac ako ročný proces aktívnej spolupráce Agentúry na podporu regionálneho rozvoja Košice, n.o. so zariadeniami sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK a Odborom sociálnych vecí a zdravotníctva Úradu KSK. V súlade s cieľmi národných priorít rozvoja sociálnych služieb a v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o sociálnych službách je dôraz v oblasti poskytovania sociálnych služieb kladený na poskytovanie sociálnej služby v zariadení s kvalitnými službami v súlade s trendmi deinštitucionalizácie a prvkami humanizácie, t.j. prevažne s nižšou kapacitou, komunitnými službami, individuálnym a odborným prístupom. Prvky humanizácie sú premietnuté v rámci jednotlivých aktivít každého zariadenia. Do procesu DI aj v rámci

investičných projektov plánuje KSK zapojiť zariadenia LIDWINA – DSS, Strážske a JASANIMA – DSS, Rožňava.

Aktivita 3.1.3.1. modernizácia vybavenia v zdravotníckych zariadeniach

V súvislosti so zhoršujúcou sa ekonomickou situáciou a neustálym prehlbovaním skrytého investičného dlhu v NsP sv. Barbory Rožňava, a.s., NsP Spišská Nová Ves, a.s., NsP Trebišov, a.s., NsP Štefana Kukuru Michalovce, a.s., t.j. zdravotníckych zariadeniach v pôsobnosti Košického samosprávneho kraja, bol v ostatných rokoch rozbehnutý proces hľadania strategického partnera na prevádzkovanie nemocníc. Výsledkom tohto procesu je Zmluva o dočasnom prevode akcií uzavretá dňa 20.04.2011 medzi Košickým samosprávnym krajom a víťazom obchodnej verejnej súťaže - právnym predchodcom obchodnej spoločnosti Svet zdravia, a.s. a to obchodnou spoločnosťou Vranovská investičná s.r.o. V súvislosti v uvedenom je potrebné podotknúť, že súčasný právny stav medzi Svetom zdravia, a.s. a Košickým samosprávnym krajom vo vzťahu k akciovým spoločnostiam ako právnickým osobám nie je vzťah prenajímateľ - nájomca. Predmetné akciové spoločnosti od roku 2011 teda nie sú v nájme, ale boli predmetom predaja s právom spätnej kúpy zo strany KSK po uplynutí v zmluve dohodnutej doby 20-tich rokov. Podiely v týchto spoločnostiach nie sú majetkom KSK.

Spoločnosť Svet zdravia, a.s. do modernizácie vybavenia (zdravotníckej techniky) predmetných ústavných zdravotníckych zariadení investovala v priebehu rokov 2012 – 2014 spolu 3,8 mil. €. Zdrojmi predmetných investícií bdi najmä vlastné zdroje a úver/lízing. Medzi realizované opatrenia na zlepšenie ekonomickej situácie zdravotníckych zariadení zaraďujeme predovšetkým: prenájom nemocníc strategickému partnerovi, rôzne stavebné a dispozičné úpravy súčasných nemocničných monoblokov a budov, nákup modernej zdravotníckej techniky, výstavba Nemocnice novej generácie Michalovce, a.s. so špičkovou technológiou.

Jednou zo základných podmienok spomínanej obchodnej verejnej súťaže na výber strategického partnera na prevádzkovanie nemocníc bolo deklarovanie záujmu dostavby rozostavaného pavilónu v areáli NsP Š. Kukuru Michalovce, a.s. Zámer dostavby sa po uskutočnení úkonov potrebných na analýzu skutočného stavu s prihliadnutím na charakter tzv. skeletu stavby ako aj času, v ktorom sa s jeho výstavbou začalo, ukázal ako neefektívny a časom prekonaný. Na základe týchto skutočností bolo dňa 14.11.2013 medzi Košickým samosprávnym krajom, Svetom zdravia, a.s., a Mestom Michalovce podpísané Memorandum o vzájomnej spolupráci k riešeniu pavilónu v areáli NsP Štefana Kukuru Michalovce, a.s. Výsledkom je zbúranie schátraného sketelu a projekt výstavby nemocnice novej generácie pod obchodným názvom Nová nemocnica Michalovce, a.s. Zakladajúcimi spoločníkmi tejto obchodnej spoločnosti sú Košický samosprávny kraj s podielom vo výške 19 %, Mesto Michalovce s podielom vo výške 1 % a obchodná spoločnosť Svet zdravia, a.s. s podielom vo výške 80 % na jej základnom imaní. Aj takýmto spôsobom sa Košický samosprávny kraj snaží o rozvoj a modernizáciu zdravotníctva v kraji.

Košický samosprávny kraj napriek tomu, že nedisponuje v rozpočte dostatočnými vlastnými zdrojmi na nákup a modernizáciu zdravotníckej techniky a infraštruktúry, týmto spôsobom dokázal prispieť k vytvoreniu modelu výnimočného sklbenia verejného a súkromného kapitálu v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a to v rozsahu, aký v súčasnosti v Slovenskej republike nemá obdoba.

Aktivita 3.1.4.1. obnova pamiatkovo chránených objektov

OKaCR inicioval, koordinoval a manažoval množstvo investičných projektov, ktoré sa týkali pamiatkovo chránených objektov.

V rámci projektu Ostrovy kultúry, ktorý bol súčasťou programu EHMK sa rekonštruovalo sedem objektov v Košiciach. Celkový náklad 11 250 360 € z toho 9 568 922 € bolo financovaných z ROP (Bábkové divadlo v Košiciach, Divadlo Thália, Východoslovenské múzeum, Východoslovenská galéria, Ulička remesiel – Lapidárium, Verejná knižnica Jána Bocatia, Barkóczyho palác).

Z ROP bola ďalej realizovaná rekonštrukcia týchto objektov: Dom tradičnej ľudovej kultúry Gemer (budova Gemerského osvetového strediska), Východoslovenské múzeum Košice, Východoslovenská galéria – rekonštrukcia sály, Letohrádok Dardanely – Markušovce. Celková zazmluvnená suma je vo výške 5 633 715, 06 €. (nie všetky projekty sú ukončené).

OKaCR inicioval a manažoval podanie 8 projektov do posledných dvoch výziev ROP v tomto programovacom období. Úspešných bolo 7 projektov, ktoré sa v súčasnosti realizujú. Zazmluvnených je 11 787 741,91 €. (Provinčný dom v Spišskej Novej Vsi, Rekonštrukcia budovy hlavného kaštieľa v Michalovciach, Astronomický areál – rekonštrukcia Moussonovho domu a parku, Zážitkové centrum SENTINEL v Rožňave, Kaštieľ v Trebišove – obnova národnej kultúrnej pamiatky, Múzeum KSK Šaca – Depozitár, Kaštieľ v Trebišove – obnova jazdiarne).

V rámci dotačného systému programu Terra Incognita boli podporené revitalizácie objektov v správe kultúrnych OvZP sumou 84 622,25 €

V prípade subjektov mimo OvZP KSK bolo podporených 26 projektov v sume 328 076,44 €.

V rámci vyššie spomenutých projektov získaných z ROP sa v každom z objektov čiastočne rieši aj zariadenie interiéru, buď v zmysle všeobecnej prevádzky, ale aj prezentačný mobiliár, alebo prezentačná technika.

Čiastočná rekonštrukcia a inovácia expozícií v múzeách bola zahrnutá a v projekte Mediavel, ktorý manažoval OKaCR z programu Cezhraničnej spolupráce HU-SK Na tento účel sa v Múzeu Spiša, Baníckom múzeu, Zemplínskom múzeu a v Múzeu a KC Južného Zemplína preinvestovalo 108 000 €.

Z prostriedkov MK SR a vlastných prostriedkov KSK bola zrealizovaná čiastočná rekonštrukcia fasád týchto objektov: Budova galéria Baníckeho múzea, Budova riaditeľstva Baníckeho múzea Bočná fasáda budovy Múzea Spiša.

Aktivita 3.1.4.2. spracovanie výskumného projektu: Postavenie, vplyv a prínos kultúry v súčasnej spoločnosti

Výskumný projekt bol realizovaný v rámci projektu Košice Európske hlavné mesto kultúry.

Projekt sa realizoval v modifikovanej podobe. Evaluáciu- meranie dopadov podľa metodiky stanovenej v tzv. Palmerovej správe realizovala ako projekt Ekonomická fakulta v Košiciach. Výsledky tejto štúdie sú považované za „ prelomové“ v oblasti advokácie kultúry, ktorá bola v doterajšom ponímaní len odvetvie , ktorá neprispieva k rozvoju ekonomiky.

Aktivita 3.1.4.3. rekonštrukcia Katovho bytu a zveľadenie areálu Katova Bašta

Košický samosprávny kraj z Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu získal finančné prostriedky vo výške 14 352 297,54 Sk na ochranu európskeho kultúrneho dedičstva s dopadom na posilnenie miestneho ekonomického a sociálneho rozvoja prostredníctvom rekonštrukcie objektu Katovho bytu a zveľadenie areálu Katova Bašta v Košiciach. Objekt bol uzatvorený v roku 2000 kvôli závažnej statickej poruche. Uvedená rekonštrukcia vyriešila aj bezbariérový prístup a rozšírenie expozícií a výsledkov nových výskumov. Projekt bol v roku 2009 úspešne ukončený.

Aktivita 3.3.1.1. spracovanie projektu vybudovania jednotného regionálneho turisticko – informačného systému

V rámci organizácie cestovného ruchu Košice – tourism bolo zavedených niekoľko testovacích informačných systémov vrátane mobilných aplikácií a iných technologických riešení. V rámci KSK fungoval web Terra incognita, kde boli sústredené informácie pre turistov aj databáza všetkých kultúrnych podujatí v rámci kraja. V súčasnosti s prechodom implementácie projektu na Krajskú organizáciu cestovného ruchu dochádza k rozširovaniu funkcionalít webu ale aj rozširovaniu databáz z prepojením na turistické ciele.

Aktivita 3.3.1.2. spracovanie marketingovej stratégie Košického samosprávneho kraja

Bola vypracovaná marketingová stratégia programu Terra Incognita.

Aktivita 3.3.1.3. podpora vzniku združení cestovného ruchu a turisticko – informačných kancelárií na Vínnej ceste, Železnej ceste, Gotickej ceste a Cisársko – kráľovskej poštovej ceste

Aktivita 3.3.2.1. spracovanie projektu historického zmapovania Vínnej cesty

Aktivita 3.3.2.2. spracovanie projektu umeleckého zmapovania Vínnej cesty

Aktivita 3.3.3.1. spracovanie projektu historického zmapovania Železnej cesty

Aktivita 3.3.3.2. spracovanie projektu umeleckého zmapovania Železnej cesty

Aktivita 3.3.4.1. spracovanie projektu historického zmapovania Gotickej cesty

Aktivita 3.3.4.2. spracovanie projektu umeleckého zmapovania Gotickej cesty

Aktivita 3.3.5.1. spracovanie projektu historického zmapovania Kráľovsko – cisárskej poštovej cesty

Aktivita 3.3.5.2. spracovanie projektu umeleckého zmapovania Kráľovsko – cisárskej poštovej cesty

Tematické cesty boli nosnou súčasťou programu Terra Incognita. Nepracovalo sa ďalej s Kráľovsko – cisárskou poštovou cestou pre nízky potenciál využitia v CR. Prostredníctvom troch tematických ciest sa využíval kultúrno-turistický potenciál územia KSK. V roku 2013 sa na tematických cestách Terra Incognita uskutočnilo 13 Top podujatí. V ich dramaturgii boli tri základné línie: tradície, príbehy viažuce sa k miestu konania a komunitné aktivity.

Popri kľúčových podujatiach sa uskutočnilo množstvo ďalších kultúrnych, spoločenských, športových a turistických aktivít, ktoré doplnili ponuku pre domácich i zahraničných návštevníkov.

KSK podporilo aj zlepšenie drobnej infraštruktúry v mestách a obciach v nadväznosti na program. Na 39 projektov dala zo svojho rozpočtu pol milióna eur. Vďaka tomu pribudla napríklad vyhliadková veža, náučné chodníky v historických baníckych oblastiach, vznikla aleja drevených sôch kráľov, opravili sa oddychové zóny na miestach turistických atrakcií. Aj ďalšie projekty z rôznych iných grantových schém, z programov cezhraničnej spolupráce, boli obsahovo nasmerované k cieľom, ktoré sa spájajú s Európskym hlavným mestom kultúry:

Program v súčasnosti implementuje KOČR KSK.

Názov projektu	Program	Cieľ	stav	Celkový rozpočet
Cesty dedičstva a stratégia oživenia muzeálnych expozícií / Örökségen alapuló tematikus utak és múzeumai kiállítások új tevékenységekkel és animációkkal való	Cezhraničná spolupráca SK-HU	<ul style="list-style-type: none">zmapovať existujúci potenciál a atraktivity na trasách kultúrneho a priemyselného dedičstva,zapojiť miestnych aktérov do plánovania a rozvoja miestnych daností,	Ukončený	394 840 €

bóvitése - Mediavel		<ul style="list-style-type: none"> • realizovať praktické vzdelávanie, • vytvoriť spoločný cezhraničný produkt, • realizovať vzdelávanie, • zabezpečiť marketingové nástroje • zaviesť a technicky zabezpečiť podmienky pre zavedenie inovatívnych expozícií múzeí KSK (Banícke, Vlastivedné, Zemplínske múzeum, Múzeum Spiša) 		
KVAlita pre zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja – „KVApka“	OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia	Vzdelávanie manažmentu OvZP a zamestnancov OvZP pre prácu s deťmi v CR	Ukončený	336 177 €
Značenie kultúrnych a turistických cieľov na pozemných komunikáciách po tematických trasách INFOTOUR	Cezhraničná spolupráca SK-HU	Zvýšiť úroveň rozvoja cezhraničného cestovného ruchu Zlepšiť informovanosť o turistických atrakтивitách na tematických trasách	Ukončený	380 886 €
BICYKLE V REGIÓNOCH A MESTÁCH (BICY - LANDS AND CITIES OF BICYCLES (skrátene „BICY“))	Central Europe	Projekt „BICY“ ponúka príležitosť prostredníctvom skúsenosti od sofistikovanejších partnerov v západnej Európe, zmapovať a rozanalyzovať cyklotrasy a navrhnuť ich úpravy prípadne nové na základe európskych štandardov a trendov, vytvoriť koncepciu rozvoja cyklotrás a cyklochodníkov v našom kraji, vytvoriť technické a projektové dokumentácie, a tak ponúknuť konkrétne nástroje samosprávam a združeniam na rozvoj cykloturizmu a zároveň zabezpečiť osvetu zameranú na zvýšenie záujmu o tento ekologický spôsob dopravy.	Ukončený	KSK 154 414 €
Kráľovstvo rozprávok GROŠ (Gemerský rozprávkový štát)	ROP	<ol style="list-style-type: none"> 1.oživiť , zachovať a upriamiť pozornosť na jedinečné kultúrne, historické a prírodné bohatstvo regiónu prostredníctvom detí, 2.upriamiť pozornosť aktérov v oblasti kultúry a cestovného ruchu (obce, podnikateľská sféra, kultúrne zariadenia) na využitie potenciálu aktivít pre rodiny s deťmi, na nové možnosti vidieckeho turizmu 3.zvýšiť podiel regionálneho cestovného ruchu, 4.hravou formou rozšíriť a skvalitniť vzdelávanie detí v oblasti regionálnej geografie, kultúry a histórie, 5.rozšíriť a skvalitniť ponuku pre návštevníkov regiónu. 	Ukončený	151 000 €

1.4. Špecifický cieľ 4. zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti ľudských zdrojov

Aktivita 4.1.1.1. spracovanie stratégie financovania projektov zamestnanosti zameraných na tvorbu nových pracovných miest s cieľom dosiahnutia stavu plnej zamestnanosti

Globálny grant na riešenie zamestnanosti nebol spustený a finančné prostriedky z Globálneho grantu neboli vyčlenené. Problematika bola konzultovaná s MPSVaR SR. Ministerstvo pripravilo národný projekt na vzdelávanie zamestnancov vo verejnej správe, na ktorý vyčlenilo 498 tis. Eur osobitne pre každý samosprávny kraj. Lídrom projektu a koordinátorom pre všetky samosprávne kraje bol Banskobystrický samosprávny kraj. Realizácia projektu v priebehu 14 mesiacov bola do júna 2012.

K tomuto národnému projektu prebiehali školenia, ktorého sa KSK a organizácie v jeho zriaďovacej pôsobnosti aktívne zúčastnili. Na MPSVaR SR prebehli diskusie vyplývajúce z vykonaných analýz, ktorá oblasť zamestnanosti sa bude podporovať, t.j. či aktívna politika trhu práce, alebo verejné práce.

Z projektu vyplynuli nasledovné opatrenia na úrovni regiónu :

Globálny cieľ : - zabezpečiť dostatočný počet požadovaných profesií v KSK.

Špecifické ciele :

- posilnenie podnikateľského prostredia – spolupráca s malými a strednými podnikateľmi (Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast – OP KaHR),
- podpora komunikácie so zamestnávateľmi podnikajúcimi v KSK v oblasti infraštruktúry a prípravy pracovnej sily na rekvalifikácie (Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia),
- pritiahnutie nových investorov, spolupráca s firmami, budovanie priemyselných parkov (OP KaHR),
- participácia a podpora pri tvorbe Národnej sústavy povolání, ktorá je základným systémovým rámcom pre tvorbu Národnej sústavy kvalifikácií. Národná sústava povolání je nevyhnutným a chýbajúcim článkom, ktorý má slúžiť ako východisko na zakladanie rozsahu a štruktúry prípravy na povolanie podľa požiadaviek zamestnávateľskej sféry, spolupráca so Sektorovou radou pri MPSVaR SR pri tvorbe povolání, zriadenie takejto Sektorovej rady na regionálnej úrovni, (Globálny grant z MPSVaR SR).

Poslanie samosprávy vidíme v tom, že na základe analyzovania podnikateľského prostredia identifikuje potreby zamestnávateľov a prostredníctvom projektov bude vytvárať „soft-skills training centres“ v sídlach zamestnávateľských firiem. V súčasnosti KSK má pripravené projektové zámery v spolupráci s U.S. Steel Košice, Getrag Ford Transmissions Kechnec a školami, zamerané na celoživotné vzdelávanie.

Aktivita 4.1.2.1. spracovanie stratégie využitia potenciálu voľných segmentov odberateľského trhu vnútri i mimo územia samosprávneho kraja

Projekt bol v počiatočnej fáze analyzovania podmienok pre vytváranie priaznivej klímy na zvýšenie dopytu po produktoch. Prebehla analýza kontaminovanej pôdy v regióne a návrhy na jej ozdravenie v spolupráci s výskumnými ústavmi a odborníkmi na danú problematiku. Po jej vyhodnotení boli vygenerované oblasti, po ktorých je na trhu dopyt (farmárstvo, bio–potraviny a pod.). K uvedenej problematike sa pripravoval aj nový legislatívny rámec. Uvedený projekt nezískal grant z OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (marketingové stratégie...).

Aktivita 4.2.1.1. vytváranie nástrojov miestnej samosprávy pre komunitnú prácu

Košický samosprávny kraj nie je priamo zodpovedný za riešenie problémov v oblasti sociálne vylúčených komunít, ale má pozíciu koordinátora/mediátora v tejto oblasti. Je inštitúciou zameranou na budovanie partnerstiev a zabezpečenie efektívnej komunikácie medzi kľúčovými aktérmi na trhu v tejto oblasti (MVO, obce, komunitné centrá...).

V súvislosti s nevyhnutnosťou zabezpečenia výkonu aktivít týkajúcich problematiky sociálne vylúčených komunít (v novom programovom období je v rámci strategických dokumentov politiky súdržnosti EU 2014-2020 definovaná aj téma integrácie marginalizovaných rómskych komunít), začal od 1.9.2014 vykonávať svoju činnosť referát pre integráciu sociálne vylúčených komunít, zriadený v rámci Odboru sociálnych vecí a zdravotníctva.

V súlade s §24d Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov Košický samosprávny kraj prostredníctvom referátu pre integráciu sociálne vylúčených komunít vykonáva:

- registráciu komunitných centier – záujemcov o poskytovanie služieb komunitného centra (zápis do registra poskytovateľov je nevyhnutnou podmienkou pre poskytovanie soc. služby)
- zmenu údajov v registri poskytovateľov soc. služieb – zmeny u registrovaných komunitných centrách
- výmaz z registra poskytovateľov – výmaz komunitných centier v prípade naplnenia zákonných skutočností na ich výmaz.
- kontrolu a monitoring činností komunitných centier.

Povinnosť registrovať sa do registra poskytovateľov sociálnych služieb vedeným KSK vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb v komunitných centrách od 1.1.2014 (§ 110j schválenej novely zákona č. 448/2008 Z.z.o sociálnych službách v znení neskorších predpisov).

O registráciu do registra poskytovateľov sociálnych služieb požiadalo v súčasnosti 56 komunitných centier z Košického kraja. Po vykonaní kontroly pred registráciou a po splnení zákonom stanovených požiadaviek bolo 24 komunitných centier zaregistrovaných do registra poskytovateľov sociálnych služieb, 2 komunitné centrá podali doposiaľ len elektronické žiadosti o registráciu a 30 komunitných centier je v procese registrácie- dožiadavania potrebných dokladov k zaregistrovaniu do registra poskytovateľov sociálnych služieb.

Do konca roka 2015 očakávame, že bude v registri poskytovateľov sociálnych služieb KSK zapísaných viac ako 50 komunitných centier a súčasne budú podávané nové žiadosti o registráciu komunitných centier, keďže v programovacom období 2015-2020 budú môcť o zdroje z fondov EÚ zameraných na podporu marginalizovaných rómskych komunít (MRK) žiadať len registrované komunitné centrá.

S cieľom zmapovania činností a pokroku registrovaných komunitných centier sú vykonávané monitoriny v komunitných centrách. Monitoriny sú vykonávané doposiaľ na štvrtročnej báze. Na základe vykonaných monitoringov je možné konštatovať, že komunitné centrá vykonávajú svoju činnosť v zákonom stanovených intenciách, avšak mnohé komunitné centrá pri svojej činnosti zápasia dokonca aj s existenčnými problémami týkajúcimi sa hlavne financovania pracovníkov komunitných centier, financovania komunitného centra ako takého. Z tohto dôvodu je snahou Košického samosprávneho kraja vytvoriť v KSK „Partnerskú sieť komunitných centier“ prostredníctvom ktorej sa rozvinie aktívna spolupráca medzi registrovanými komunitnými centrami v kraji, vzájomne si jednotlivé komunitné centrá budú pri svojej činnosti vedieť poradiť, prípadne spoločnými silami presadiť, dosiahnuť náležitosti potrebné pre ich ďalší rozvoj.

Košický samosprávny kraj vystupuje v tomto procese vytvárania „partnerskej siete komunitných centier“ ako facilitátor a koordinátor. Stretnutia „partnerskej siete KC“ sa

konajú štvrťročne. Doposiaľ sa konali 2 stretnutia partnerskej siete registrovaných KC, 3. stretnutie komunitných centier je plánované v mesiaci október 2015.

Naším hlavným cieľom pre rok 2015 je vypracovanie „Stratégie pre integráciu marginalizovaných rómskych komunít KSK na roky 2015-2020“, základného dokumentu Košického samosprávneho kraja pre oblasť riešenia situácie marginalizovaných rómskych komunít v rámci zákonne stanovených kompetencií KSK v tejto oblasti. Košický samoprávny kraj v súčasnosti nedisponuje žiadnym strategickým dokumentom riešiacim komplexne oblasť sociálne vylúčených komunít, marginalizovaných rómskych komunít. V súčasnosti prebieha pripomienkovanie analytickej časti, pripravuje sa strategická časť a akčný plán stratégie, ktorý bude vyhodnocovaný na pravidelnej ročnej báze. Vo februári 2016 plánujeme predložiť vypracovanú „Stratégiu pre integráciu marginalizovaných rómskych komunít KSK na roky 2015-2020“ na prerokovanie a schválenie zastupiteľstvom KSK.

Košický samosprávny kraj v oblasti sociálne vylúčených komunít vypracoval, zrealizoval a zriadil doposiaľ:

- Databázu kľúčových inštitúcií pôsobiacich v oblasti sociálne vylúčených komunít v KSK (podľa oblasti pôsobenia, podľa typov inštitúcií, podľa okresov)
- Databázu registrovaných KC v KSK
- Atlas rómskych komunít KSK v tabuľkovej podobe (základom pre jeho spracovanie bol Atlas rómskych komunít 2013, ktorého spracovateľom je Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity)
- Monitoring a zasielanie aktuálnych a relevantných informácií členom databáz (oblasť finančnej podpory z národných zdrojov, fondov EÚ, komunitných programov...)
- <http://web.vucke.sk/sk/kompetencie/socialne-veci/socialne-vylucene-komunity> - zriadený priečinok „Sociálne vylúčené komunity“ na stránke úradu KSK, v časti sociálne veci.

Členom konferenčných adries boli a zároveň sú zasielané aktuálne a relevantné informácie z oblasti finančnej podpory sociálne vylúčených komunít z národných zdrojov, fondov EÚ, komunitných programov a ďalších dotačných programov.

Na webovej stránke Úradu košického samosprávneho kraja, v časti Sociálne veci bol referátom zriadený priečinok „Sociálne vylúčené komunity“, v rámci ktorého sú zverejňované a publikované aktuálne informácie z oblasti sociálne vylúčených komunít z kraja, informácie o možnostiach finančnej podpory zo zdrojov EÚ v rokoch 2014-2020, informácie o aktuálnych výzvach a dotáciách pre oblasť sociálne vylúčených komunít, informácie potrebné k registrácii komunitných centier do registra poskytovateľov sociálnych služieb.

Aktivita 4.2.2.1. tvorba sociálnych podnikov a sociálnych inkubátorov

Na základe pilotnej výzvy MPSVaR SR boli v KSK zriadené dva sociálne podniky, a to Spišsko-gemerský sociálny podnik a Sociálny podnik mesta Krompachy, ktoré boli podporené z Európskeho sociálneho fondu. Obidva sociálne podniky sú zamerané na rizikové skupiny ohrozené nezamestnanosťou. Špecifikom Sociálneho podniku Krompachy je skutočnosť, že cieľovú skupinu predstavujú len Rómovia z viacnásobne marginalizovaných komunít.

Predmetná problematika je momentálne komunikovaná s Európskou komisiou. MPSVaR SR predpokladá na základe výsledkov jednania s Európskou komisiou v mesiaci apríl - máj 2010 vyhlásiť výzvu na zriadenie „obecných sociálnych podnikov“ ktoré budú implementované pre mestá a obce (v súčasnosti nie sú k dispozícii finančné zdroje na riešenie tejto problematiky).

KSK pripravil seminár pre starostov obcí zameraný na vytváranie sociálneho podniku (22.máj 2009). V spolupráci s Radou pre poradenstvo a sociálnu prácu je v štádiu rozpracovania projektový zámer, ktorého hlavným cieľom je riešiť situáciu útulku v Bernátovciach v okrese Košice – okolie.

Aktivita 4.3.1.1. spracovanie koncepcie rodinnej politiky Košického samosprávneho kraja

Rodinná politika je rozpracovávaná ako súčasť komunitnej práce. Projekt CESTA bol vo viacerých komponentoch prepojený na prácu s rodinou. Od sanácie rodiny až po poradenstvo v oblasti rodinných vzťahov prostredníctvom zmeny v oblasti profesijnej orientácie rodiny a budovania zodpovednostných vzťahov na princípe vzájomnej podpory. Osobitná pozornosť bola venovaná sociálnej patológii, ktorá súvisí s rodinou.

Zároveň bol pripravovaný v spolupráci s domácimi i zahraničnými univerzitami výskumný projekt na tému Hodnotový systém súčasnej rodiny. Financovanie výskumného projektu bolo predpokladané zo zdrojov EÚ v rámci 7. rámcového programu EÚ. Projekt nezískal grant.

Aktivita 4.3.2.1. spracovanie koncepcie služieb pre rodiny v Košickom kraji

KSK podpísal v máji 2009 zmluvu o spolupráci s Partnerstvom sociálnej inklúzie Trebišov na zriadenie Domu rodiny v Trebišove. Hlavným zámerom bola pomoc sociálne odkázaným rodinám pri riešení ich problémov. Bol podaný projekt „Partnerstvo sociálnej inklúzie – nástroj efektívneho riešenia zamestnanosti, sociálnej inklúzie a rozvoja regiónu“.

Aktivita 4.3.3.1. príprava návrhov na riešenie problémov vytýčených v projekte Výskum špecifík pracovnej situácie osôb s rodinnými povinnosťami v Košickom kraji

V rámci projektu „Výskum špecifík pracovnej situácie žien s rodinnými povinnosťami v Košickom kraji“ pre zabezpečenie rovnosti príležitostí sa podarilo osloviť aj mužov, ktorí majú rodinné povinnosti a starajú sa o svojich príbuzných. Z celkového počtu 1024 odovzdaných dotazníkov bolo 138 vyplnených mužmi.

Na každú zo 100 obcí boli zaslané materiály – Rozhodnutie rady o akčnom programe Spoločenstva týkajúcom sa stratégie Spoločenstva v oblasti rovnosti žien a mužov. V záverečnej publikácii boli hodnotenia odpovedí delené v prehľadných tabuľkách na mužov a ženy, na nezamestnaných a zamestnaných. Návrhy riešení tiež zohľadňovali rovnosť príležitostí. V odpovediach reagovali viac ženy na potrebu zvýšenia počtu sociálnych zariadení a verejnej vybavenosti. Pretrvávajúce stereotypy v slovenskej spoločnosti a aj pri výchove detí, usmerňujú ženy k zabezpečeniu výchovy detí a opatery handicapovaných rodinných príslušníkov a seniorov, preto ostávajú ženy dlhšie v evidencii na úradoch práce. Preto sú potrebné zariadenia a služby, ktoré by umožnili zvýšenú pracovnú realizáciu hlavne žien ale aj iných osôb viazaných svojimi povinnosťami opatery rodinných príslušníkov.

Po ukončení projektu si viaceré obce vyžiadali záverečnú publikáciu, aby návrhy opatrení zapracovali do svojich rozvojových plánov. Väčší počet obcí Košického kraja sa zapojil aj do projektov rozvoja dediny, do zlepšenia infraštruktúry a kvality sociálnych služieb, čo v konečnom dôsledku určite prispelo k naplneniu zámerov projektu.

1.5. Špecifický cieľ 5: zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti vzdelávania

Aktivita 5.1.1.1. spracovanie stratégie prispôsobenia obsahovej náplne vzdelávania potrebám podnikateľského sektora technologicky vyspelých pobočiek multinacionálnych spoločností a potrebám podnikateľského sektora malých a stredných podnikov v domácom vlastníctve

V rámci tejto aktivity sa realizoval národný projekt Národná sústava povolání v SR v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia. Prijímateľom pomoci

(realizátorom) bolo Centrum vzdelávania MPSVaR SR. Projekt sa realizoval v 7 samosprávnych krajoch v období júl 2009 – jún 2012.

Realizácia projektu naplnila ciele projektu:

- vybudovanie systému informácií, obsahujúceho opis štandardných nárokov trhu práce na jednotlivé pracovné miesta,
- posilnenie postavenia a úlohy zamestnávateľov v procese definovania požiadaviek na kvalifikovanú pracovnú silu a ďalšie vzdelávania ľudských zdrojov pre trh práce,
- prepojenie Národnej sústavy povolání s revidovanou klasifikáciou KZAM-R v súlade s inovovanou medzinárodnou klasifikáciou ISCO 08,

Zapojené cieľové skupiny:

- zamestnávatelia,
- samostatne zárobkovo činné osoby,
- štátni poskytovatelia služieb zamestnanosti,
- neštátni poskytovatelia služieb zamestnanosti,
- malí a strední podnikatelia a veľké podniky,
- študenti a absolventi stredných a vysokých škôl,
- uchádzači o zamestnanie,
- občania so zdravotným postihnutím.

Hlavné aktivity realizované v rámci projektu:

1. analýza mechanizmov monitorovania potrieb trhu práce a prenosu jeho požiadaviek do vzdelávania a prípravy pre trh práce vo vybraných štátoch EÚ,
2. analýza aktuálnych mechanizmov monitorovania trhu práce a prenosu jeho požiadaviek do vzdelávania a prípravy pre trh práce v SR,
3. analýza vybraných sektorov zapojených do projektu s prihliadnutím na regionálnu analýzu trhu práce a vývojové tendencie,
4. návrh systémového riešenia na zosúladenie potrieb trhu práce,
5. realizácia modelu zapojenia sociálnych a ďalších partnerov do monitorovania trhu práce, jeho potrieb a požiadaviek,
6. návrh a tvorba informačného systému Národnej sústavy povolání,
7. akčný plán naplňovania informačného systému Národnej sústavy povolání, školenie pracovníkov pracujúcich s uvedenými informáciami,
8. revízia súčasnej a návrh novej štatistickej klasifikácie zamestnaní KZAM s ohľadom na ISCO 08 a jej prepojenie s Národnou sústavou povolání.

Následné aktivity súvisiace so spracovaním stratégie prispôsobenia obsahovej náplne vzdelávania potrebám podnikateľského sektora v oblasti rozvoja stredného odborného vzdelávania v KSK:

1. Realizácia Konceptie rozvoja odborného vzdelávania na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK – materiál schválený uznesením č. 450/2008 na 18. zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 23. júna 2008 v Košiciach a realizovaný v rokoch 2009 až 2014.
 - výsledkom bol vznik Centier odborného vzdelávania a prípravy na 10 stredných odborných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK:
 - COVaP pre informačné a sieťové technológie pri SOŠ Ostrovskeho 1, Košice
 - COVaP pre automobilový priemysel pri SOŠ automobilovej Košice
 - COVaP pre hutníctvo a strojárenskú výrobu pri SOŠ Košice- Šaca
 - COVaP pre automatizáciu, elektrotechniku a informačné technológie pri SPŠE Košice
 - COVaP pre stavebníctvo pri SOŠ technickej Košice

- COVaP pre kadernícke a kozmetické služby pri SOŠ Markušovská cesta 4, S.N.Ves
 - COVaP pre strojárstvo pri Technickej akadémií S.N.Ves
 - COVaP pre drevárstvo a nábytkársky pri SOŠ drevárskej S.N.Ves
 - COVaP pre elektrotechniku, automatizáciu a informatiku pri SOŠ technickej Michalovce
 - COVaP pre oblasť hotelierstva, obchodu a služieb pri SOŠ technickej Michalovce
- školské vzdelávacie programy spracované na základe spolupráce medzi zamestnávateľmi a strednými odbornými školami,
 - uzatvorenie zmlúv medzi strednými odbornými školami a zamestnávateľmi o vykonávaní praxe na pracoviskách zamestnávateľa,
 - vybavenie COVaP a dielní novou technológiou, ktorú využívajú pre prípravu na povolanie žiaci materskej školy a satelitných stredných škôl (spolupracujúcich s materskou školou).
2. Tvorba efektívnej siete škôl, študijných a učebných odborov na SOŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK odpovedajúcej požiadavkám trhu práce - materiál schválený uznesením č.371/2012 na 14. zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 20.2.2012 v Košiciach, výsledkom ktorej bolo prispôsobenie siete škôl, učebných a študijných odborov na SOŠ podľa požiadaviek trhu práce a zamestnávateľov v KSK.
3. Stratégia rozvoja výchovy a vzdelávania v stredných školách KSK - materiál schválený uznesením č.62/2014 na 4. zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 28.4.2014. Hlavnou prioritou stratégie je postupné zavádzanie duálneho vzdelávania do stredných škôl KSK.

Aktivita 5.1.3.1. vzdelávanie zamestnancov

Projekt „Kvalita pre zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK – Kvapka“ bol podaný do ďalšieho kola pre novú výzvu a bol schválený. Cieľom projektu bolo skvalitniť manažment zariadení poskytujúcich sociálnu pomoc a kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK prostredníctvom priebežného vzdelávania, vytvoriť predpoklady pre získanie Certifikátu riadenia systému kvality, zaviesť dvojúrovňové vzdelávanie zamestnancov zariadení poskytujúcich sociálnu pomoc a ďalšie. Rozpočet projektu bol cca 1,4 mil Eur. Spolufinancovanie projektu 5% zo zdrojov KSK.

Aktivita 5.1.4.1. podpora kombinovaných foriem vzdelávania

V snahe umožniť ukončenie vzdelávania vyššiemu počtu žiakov, ktorí neukončili vzdelávací program základnej školy v poslednom ročníku alebo posledný ročník neukončili úspešne, boli pre týchto žiakov otvorené elokované triedy pri stredných odborných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja v dvojročných učebných odboroch pôvodne v Kecerovciach, Turni nad Bodvou, Nálepkeve a Košiciach na sídlisku Luník IX., čím sa zvýšila dostupnosť vzdelávania pre týchto žiakov. Od roku 2009 počet elokovaných pracovísk v školskom roku 2015/2016 pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia narástol na 36:

SOŠ technickej, Kukučínova 23, Košice – celkom 13

1. Elokované pracovisko, Hlavná 40, Družstevná pri Hornáde
2. Elokované pracovisko, Prešovská 96, Družstevná pri Hornáde
3. Elokované pracovisko, Hlavná 42, Veľká Ida
4. Elokované pracovisko, Parková 1, Veľká Ida
5. Elokované pracovisko, Kecerovce 171
6. Elokované pracovisko, Podjavorinskej 1, Košice
7. Elokované pracovisko, Nová Polhora 95, Kraľovce
8. Elokované pracovisko, Pionierska 33, Čaňa

9. Elokované pracovisko, Hlavná 261, Kuzmice
10. Elokované pracovisko, Talinská 467, Pavlovce nad Uhom
11. Elokované pracovisko, Hlavná 320/79, Slanec
12. Elokované pracovisko, Bidovce 126
13. Elokované pracovisko, Drahňov 126
- Stredná odborná škola – Szakközépiskola, J. Majlátha 2, Pribeník – celkom 2*
14. Elokované pracovisko, Staničná 375/4, Pribeník
15. Elokované pracovisko, Hlavná 418, Leles
- SOŠ Prakovce 282 – celkom 3*
16. Elokované pracovisko, Nálepko 561
17. Elokované pracovisko, Prakovce 289
18. Elokované pracovisko, Richnava 122
- SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Kukučínova 23, Košice – celkom 2*
19. Elokované pracovisko, SNP 2, Rozhanovce
20. Elokované pracovisko, Okružná 342, Zemplínska Teplica
- SOŠ – Szakközépiskola, Rákocziho 23, Kráľovský Chlmec – celkom 1*
21. Elokované pracovisko, Železničná 127, Čierna nad Tisou
- SOŠ – Szakközépiskola, Hlavná 54, Moldava nad Bodvou – celkom 3*
22. Elokované pracovisko, Československej armády 37, Moldava nad Bodvou ako súčasť
23. Elokované pracovisko, Kováčska 53, Medzev
24. Elokované pracovisko, Župná cesta 172, Turňa nad Bodvou
- SOŠ Učňovská 5, Košice – celkom 2*
25. Elokované pracovisko, Floriánska 18, Košice
26. Elokované pracovisko, Budovateľská 1, Košice
- Spojená škola, Kollárová 17, Sečovce – celkom 7*
27. Elokované pracovisko, Obchodná 164, Sečovce
28. Elokované pracovisko, Dargovských hrdinov 118, Sečovce
29. Elokované pracovisko, Hlavná 462, Parchovany
30. Elokované pracovisko, Školská 58, Nižný Žipov
31. Elokované pracovisko, Školská 242, Lastovce
32. Elokované pracovisko, Dargovských hrdinov 71, Sečovce
- SOŠ Jána Bocatia, Bocatiova 1, Košice – celkom 2*
33. Elokované pracovisko, Sokolany 147
34. Elokované pracovisko, Mládežnícka 3, Košice – Šaca
- SOŠ Markušovská cesta 4, Spišská Nová Ves – celkom 1*
35. Elokované pracovisko, Školská 16, Markušovce
- Strednej odbornej školy, Mierová 727, Strážske celkom 1*
36. Elokované pracovisko, Šamudovce 100

Zvýšila sa nielen dostupnosť vzdelávania pre túto skupinu žiakov (predovšetkým Rómov) ale hlavne ich príprava na robotnícke povolania. SOŠ zároveň im umožní ukončiť základné vzdelanie a následne môžu ukončiť učebný odbor a získať výučný list.

Aktivita 5.1.5.1. efektívne prepojenie vzdelávacieho systému

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) umožňuje pokusné overovanie koncepcie práce so slabo prospievajúcimi žiakmi. V roku 2009 sa začal nanovo v súlade s platnou legislatívou pripravovať experiment, ktorý bol podaný v marci 2010 na schválenie na MŠ SR, ktorým sa mala overiť 8-ročná stredná odborná škola pre žiakov so sociálne znevýhodneného prostredia. Experiment, napriek záujmu všetkých zainteresovaných strán, MŠ SR neschválilo. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť na stredných odborných školách

v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK sa začal realizovať projekt ukončovania vzdelania pre Rómov prostredníctvom otvárania elokovaných pracovísk SOŠ v osadách v obciach so zvýšenou koncentráciou Rómov. Tento projekt má výstup - 36 otvorených elokovaných pracovísk.

Aktivita 5.1.5.2. zlepšenie prístupu k ďalšiemu vzdelávaniu

Návrh projektu 8-ročnej strednej odbornej školy pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia bol prerokovaný s Ministerstvom školstva SR a Štátnym inštitútom odborného vzdelávania (ŠIOV). Projekt bol podaný ako experiment v súlade s platnou legislatívou do konca marca 2010. Navrhnutým garantom pre realizáciu bol Štátny inštitút odborného vzdelávania. Overovanie sa uskutočnilo v objekte SOŠ Medzev. ;

Odbor regionálneho rozvoja a plánovania KSK podal v decembri 2009 projekt na budovanie inovačného prostredia prostredníctvom cieleného ďalšieho vzdelávania v rámci navrhovaného vytvorenia Regionálneho inovačného centra. Vzdelávanie bolo rozdelené do 4 tematických oblastí: IT, zelená ekonomika, kreatívna ekonomika a kovospracujúci priemysel.

Implementácia projektu bola realizovaná v troch nosných balíkoch aktivít (BA 1-3) a jednom balíku podporných aktivít:

BA 1 – „Inovačná akadémia KSK“- (INOVAK) balík aktivít zameraných na vzdelávanie

BA 2 – Regionálny inovačný strategický systém (RISS) – balík aktivít integrovaného charakteru, vedúci k vytvoreniu podmienok trvalého

BA 3 – Inštitucionálne budovanie (IB) – balík aktivít zameraných na rozvoj Regionálneho inovačného centra KSK. zlepšovania výkonnosti firiem v KSK pomocou informácií a dát typu „business intelligence“ zameraných na podporu plánovania a regionálneho predvídania, a poradenstva. Tento prístup poskytne lokálnym aktérom a podnikateľom jasnú orientáciu v konkurenčnom prostredí a dáva im technologickú výhodu

Rozpočet projektu bol vo výške 1,4 mil. EUR a bol financovaný prostredníctvom OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia. Spolufinancovanie projektu bolo vo výške 5%.

Aktivita 5.1.5.3. spracovanie Koncepcie aktívnej politiky mládeže v Košickom kraji

1. Koncepcia rozvoja práce s mládežou Košického samosprávneho kraja bola schválená na 22. zasadnutí Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja. V koncepcii sú obsiahnuté zámery KSK ako zriaďovateľa stredných škôl a školských zariadení v KSK vytvárať vhodné podmienky na ochranu a podporu detí a mládeže v záujme ich všestranného rozvoja. Svojím obsahom rozvíja všetky kľúčové oblasti týkajúce sa života mládeže v KSK.

Z dôvodu zabezpečenia trvalého rozvoja práce s mládežou bol vypracovaný akčný plán Koncepcie rozvoja práce s mládežou Košického samosprávneho kraja.

V októbri 2009 zorganizovalo RCM – Centrum voľného času konferenciu o informáciách pre mládež v rámci plnenia úloh vyplývajúcich z koncepcie.

2. Koncepcia rozvoja práce s mládežou na území KSK 2015 – 2020 – materiál schválený uznesením č.137/2014 na 7. zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 13.10.2014 v Košiciach. Následne spracovaný Akčný plán mládeže na roky 2015 – 2016, ktorý podrobne rozpracováva úlohy vyplývajúce z koncepcie.

Aktivita 5.2.1.1. podpora mládežníckeho športu

Odbor školstva Košického samosprávneho kraja organizuje od roku 2008 dlhodobé postupové súťaže družstiev žiakov stredných škôl o Putovný pohár predsedu Košického samosprávneho kraja. Táto unikátna športová akcia mobilizuje každý rok žiakov a žiačky stredných škôl v Košickom kraji k pravidelnej športovej činnosti. Organizovanie jednotlivých súťaží si vyžaduje značné nároky na organizačné schopnosti realizačného štábu. Každoročne v období október až máj bežného školského roku sa na súťažiach zúčastňuje v priemere okolo

8 500 súťažiacich žiakov a žiačok zaradených do 840 družstiev. Súťaží sa v desiatich športoch (basketbal, volejbal, stolný tenis, futsal, bedminton, florbal, nohejbal, hádzaná, plávanie a beh zdravia) a základné kolá prebiehajú v troch regiónoch, kde sa súťaží v základných kolách dohromady na 198 turnajoch. Vyvrcholením súťaží je Krajská športová olympiáda, na ktorej súťaží v priemere 530 najlepších jednotlivcov a 50 družstiev o Putovný pohár predsedu Košického samosprávneho kraja.

Aktivita 5.2.2.1. podpora vrcholového športu

Športovému gymnáziu na Triede SNP 104 v Košiciach zabezpečuje komplexnú starostlivosť pre mladých talentovaných športovcov za účelom budúcej úspešnej reprezentácie Slovenskej republiky v olympijských športoch a výchovy týchto športovcov ako hodnotových vzorov pre občanov Slovenskej republiky. Pre vrcholových športovcov pôsobiacich na území Košického kraja, ktorí súťažajú vo vrcholových súťažiach na Slovensku, poskytuje KSK možnosť využívania športových zariadení za výhodných podmienok.

Aktivita 5.2.3.1. podpora športu pre všetkých

Pre rekreačných športovcov poskytujú školy v pôsobnosti Košického samosprávneho kraja v odpoľudňajších a večerných hodinách možnosti športového vyžitia vo svojich športových objektoch.

Aktivita 5.2.4.1. podpora športových podujatí

V októbri 2008 Zastupiteľstvom KSK ustanovilo VZN KSK č.7/2008 o poskytnutí dotácie na rozvoj športu za účelom podpory športovej činnosti na území KSK.

Aktivita 5.2.5.1. podpora technického zabezpečenia športu

Košický samosprávny kraj podporuje materiálno-technické zabezpečenie existujúcich športových zariadení a prispieva na výstavbu a stavebné úpravy športových objektov a športových plôch.

1.6. Špecifický cieľ 6: zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti znalostnej ekonomiky

Aktivita 6.1.4.1. vznik IT klastra

Klaster Košice IT Valley od svojho vzniku v roku 2007 sa z 10 členov rozrástol k aprílu 2015 na 47 subjektov pôsobiacich v oblasti informačných technológií, vzdelávania a školstva a verejnej správy. Je jediným certifikovaný Zlatým klastrom v krajinách V4. Svoje aktivity zameriava na rozvoj, podporu moderného vzdelávania v oblasti IKT zručností a spôsobilostí, a stimulovania inovácií a marketingu v sektore IT na východnom Slovensku, čo súčasne prináša regiónu rozvoj zamestnanosti a orientáciu na technologické služby s vyššou pridanou hodnotou. Manažovanie tohto procesu si vyžaduje mať už profesionálny tím na ktorom správna rada uplynulé dva roky intenzívne pracuje. Život ukázal pre jeho efektívne fungovanie je potrebné mať etablovanú národnú klastrovú politiku s podpornými finančnými nástrojmi aby klaster bol schopný garantovať rast zamestnanosti, vytvárať podmienky pre nové služby s vysokou pridanou hodnotou a podporovať rozvoj vysokokvalifikovaných ľudských zdrojov pre pracovné pozície IKT priemyslu. Víziou rozvoja klastra do roku 2020 je podporiť znalostný trojuholník univerzita – samospráva – IT sektor s dôrazom na skvalitnenie a rozšírenie výučby IT a robotiky na akademickej pôde, podpora inovačného ekosystému a spolupráca s inými zlatými klastrami v zahraničí. Strategickým cieľom združenia je pôsobiť na rozvoj priemyslu IT v regióne tak, aby do roku 2020 presiahol počet odborníkov pracujúcich v priemysle IT v regióne 10 000+.

Združenie významne prispieva k budovaniu inováčného ekosystému a jeho značky v regióne a vytvára komunikačnú platformu medzi verejnou správou, podnikateľským sektorom a vzdelávacími inštitúciami, ktorá vedie k urýchleniu rozvoja IKT priemyslu v regióne.

Medzi hlavne aktivity patrí:

- Podpora a rozvíjanie iniciatív,
- Zlepšenie kvality výukových tréningových programov IKT,
- Motivácia detí a mládeže k IT a robotike,
- Rozvoj partnerskej spolupráce,
- Podpora inováčnej kultúry a inováčného ekosystému,
- Aktívny regionálny a medzinárodný marketing.

Aktivita 6.1.4.2. Klaster Automatizačnej techniky a robotiky AT+R

Košický kraj aktívne prispieva k práci a rozvoja nového dynamicky sa rozvíjajúceho klastra v oblasti vyspelej priemyselnej výroby a inžinierskych služieb s vysokou pridanou hodnotou. Klaster AT+R bol založený v roku 2010 inovatívnymi firmami SPINEA, s.r.o. Prešov, ZTS VVU, a.s. Košice, VUKOV Extra, a.s. Prešov, PROCONT, spol. s r.o. Prešov, EVPU, a.s. Nová Dubnica, CEIT, a.s. Žilina, výskumnými a vzdelávacími inštitúciami Technická univerzita v Košiciach a Žilinská univerzita v Žiline a tiež Košickým samosprávnym krajom a Prešovským samosprávnym krajom s cieľom podporiť spoločný výskum, rozvoj inovácií, rozvoj spoločných projektov, výroby i vzdelávania zamestnancov v oblastiach vyspelých výrobných systémov zahrňujúcu mechatroniku, automatizované výrobných systémov, servisnú robotiku, a nové materiály. Začiatkom roka 2014 sa stali členmi klastra aj ďalšie firmy: SEZ Krompachy, a.s., PLOSKON AT, s.r.o. Prešov, Kybernetika, s.r.o. Košice, Technická Diagnostika, s.r.o. Prešov, ELCOM, s.r.o. Prešov a MANEX, spol. r.o. Košice.

Práca klastra sa primárne koncentruje na budovanie rozvojových a výrobných kapacít a prehĺbovanie tuzemskej oborovej profiláciu ako aj účasť v medzinárodných zoskupeniach klastroch a pre oblasť AT+R. Základným cieľom účastníkov klastra je efektívnejšie a dynamickejšie vykonávať vlastné činnosti, ktoré v nadväznosti na ostatných členov umožňujú komplexnejšie a kvalitnejšie vstupovať na tuzemský a zahraničný trh v oblasti servisnej a automobilovej robotiky a automatizácie a AAL systémov.

Pre oblasť automatizačnej a robotickéj techniky sú potenciálni partneri aj zákazníci z oborov automobilového priemyslu, spotrebnej elektroniky, meracej a regulačnej techniky, komponentov pohonovej, senzorickéj a riadiacej techniky, manipulačnej, robotickéj techniky a automatizovaných výrobných systémov.

Pri rozvojových projektoch podporovaných zo zdrojov EŠIF EÚ Klaster AT+R predstavuje zoskupenie s vysokým tvorivým potenciálom a konkurencieschopnou výrobnou a dodávateľskou činnosťou. Klaster má vytvorenú priamu väzbu na európsku technologickú platformu MANUFUTURE, EUROP a EUnited Robotics ako aj združenie EFFRA podporujúce PPP projekty EÚ, špeciálne program Factories of the Future.

Aktivita 6.2.1.1. vznik Vedecko – technologického parku (VTP)

S podporou v rámci DOP sa v KSK začali budovať 3 vedecké parky a 1 výskumné centrum. Na všetkých aktivitách aplikovaného výskumu projektu UVP TUKE a Medipark boli ustanovené riešiteľské kolektívy ktoré zahájili prípravné práce a predvýskum na existujúcich zariadeniach, stavebná časť projektu je realizovaná bola vyhotovená na cca 65%.

Univerzitný vedecký park Technicom

Partnermi v projekte Univerzitného vedeckého parku Technicom na Technickej univerzite v Košiciach pre inováčné aplikácie s podporou znalostných technológií (UVP

Technicom) sú Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Prešovská univerzita v Prešove. Jeho výstavby bola zahájená v roku 2014 a stavebne má byť ukončená v decembri 2015 a technologicky v roku 2016.

Univerzitný vedecký park stimuluje, rozvíja a zabezpečuje predovšetkým aplikovaný výskum, a po jeho prevádzkovom spustení tiež účinný transfer znalostí, produktov a technológií medzi TUKE, výskumnými inštitúciami a firmami v trhovom prostredí na báze vzájomne výhodnej spolupráce. Tým prispeje aj k rozvoju inovačne orientovaných firiem vo forme „spin-off“, alebo „start-up“ v KSK. V súčasnosti tento proces prostredníctvom UCITT a za aktívnej účasti KSK prebieha. Technicom rozvíja vybrané pilotné aplikačné a inovačné projekty s priamou väzbou na potreby praxe. V súčasnosti je to 36 pilotných aplikačných projektov s perspektívou inovačného výstupu v predmetných oblastiach vedy a techniky.

Potenciál pre inovačné riešenia vedeckého parku sa predpokladá z očakávaných asociovaných kapacít súčasných pracovísk, resp. centier aplikovaného výskumu na univerzitách z projektového konzorcia (Centrum energetiky VUKONZE, Kompetenčné centrum pre automobilový priemysel ZATIPS, pracovisko pre surovinový priemysel VRP ZaSS).

Technicom obsahuje nasledovné výskumné aktivity a laboratóriá:

- Informačné a komunikačné technológie,
- Elektrotechnika, automatizácia a riadiace systémy,
- Strojárstvo,
- Stavebné inžinierstvo,
- Environmentálne inžinierstvo.

Medicínsky univerzitný vedecký park v Košiciach - MEDIPARK

V roku 2014 sa začala realizácia projekt MEDIPARK univerzitného vedeckého parku ako špičkového národného a medzinárodného centra pre aplikovaný výskum a transfer jeho výsledkov do praxe v oblasti biomedicíny. Jeho realizátorom je Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach v spolupráci s Neurobiologickým ústavom Slovenskej akadémie vied, Univerzitou veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach a Technickou univerzitou v Košiciach.

Úlohou MEDIPARKu je dosiahnutie efektívnej koncentrácie vedeckého potenciálu a experimentálnej infraštruktúry v oblasti medicíny, biológie, biochémie, biofyziky, informatiky a bio inžinierstva spoločne s integráciou biomedicínskeho výskumu a prenosu výsledkov výskumu do medicínskej praxe v oblasti prevencie, diagnostiky a liečby a v neposlednom rade aj aplikáciu vedeckých poznatkov v klinickej praxi, verejnom zdravotníctve, vzdelávaní, a biotechnológiách. Vznik tohto vedeckého parku umožní dosiahnuť excelentnú medzinárodnú úroveň v biomedicínskych vedách a vytvoriť nadštandardné podmienky pre podporu aplikovaného výskumu a v partnerstve s ďalšími výskumnými organizáciami, zabezpečiť ochranu intelektuálneho vlastníctva výsledkov aplikovaného výskumu, ako aj transfer týchto výsledkov do realizačnej praxe.

Výskumné centrum progresívnych materiálov a technológií pre súčasné a budúce aplikácie - PROMATECH

V roku 2015 sa ukončila výstavba projektu Výskumné centrum progresívnych materiálov a technológií pre súčasné a budúce aplikácie PROMATECH. Partnermi v projekte sú:

- Ústav materiálového výskumu SAV,
- Ústav experimentálnej fyziky SAV,
- Ústav geotechniky SAV,
- Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV,

- Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach,
- Technická univerzita v Košiciach.

Promatech je výskumného centra na špičkovej medzinárodnej úrovni ako integrované a interdisciplinárny centrum, v ktorom sa realizuje výskum materiálov a technológií pre súčasné a budúce aplikácie, vytvárajúci vedecko-výskumné výsledky s vysokým inovačným potenciálom a krátkou dobou aplikácie do priemyselnej praxe. Promatech a kľúčová infraštruktúra má podporovať vytvorenie národnej technologickej platformy v oblasti materiálov a technológií ako predpoklad na vstup do európskych technologických platforiem príslušného zamerania, čo sa v súčasnosti považuje za strategické, aby bolo Slovensko plnoprávnym a úspešným partnerom v oblasti medzinárodných projektov výskumu a vývoja a aby sa zdynamizoval technologický transfer a rozvoj slovenskej ekonomiky v oblasti špičkových technológií.

PROMATECH obsahuje nasledovné výskumné aktivity a laboratóriá:

- Výskum a vývoj moderných ocelí, produktov práškovej metalurgie a tvrdých povlakov,
- Výskum a vývoj materiálov pre biomedicínu a environmentálnej technológie,
- Materiály pre IKT technológie a kryotechnológie,
- Výskum a vývoj nových magnetických materiálov.

V Košickom kraji vznikli alebo sa transformovali viaceré výskumné ústavy, ktoré dosahujú výsledky s medzinárodne porovnateľnými výstupmi.

Pracoviská aplikovaného výskumu a vývoja

ZTS-VVÚ KOŠICE, a.s.

ZTS VVÚ KOŠICE a.s. je súkromným špičkový výskumným ústavom pôsobiacim v oblasti strojárstva a elektrotechniky. Medzi kľúčové aktivity spoločnosti patrí výskum a vývoj a dodávka produktov v týchto oblastiach:

- Dopravné a manipulačné systémy,
- Roboty a manipulátory,
- Výrobné stroje a zariadenia,
- Technologické zariadenia pre papierenský a chemický priemysel,
- Zariadenia pre jadrové elektrárne a ich likvidáciu,
- Linky pre povrchovú úpravu plechu,
- Účelové vozidlá a kontajnery,
- Priemyselná automatizácia, pohony,
- Obchodné zastúpenie HITACHI.

CEIT Biomedical Engineering, s.r.o..

Spoločnosť CEIT Biomedical Engineering, s.r.o. bola založená v roku 2010 ako člen skupiny CEIT, a.s., ktorej cieľom je vývoj inovatívnych riešení a ich následná komercializácia. Spoločnosť CEIT Biomedical Engineering, s.r.o. je zameraná prevažne na aktivity v oblasti biomedicínskeho inžinierstva:

- Návrh a výroba implantátov na mieru,
- Výskum a vývoj v oblasti biomedicíny,
- Priemyselná tomografia a meranie,
- Meranie, analýza a skenovanie – priemyselná tomografia,
- Aditívna výroba - laserové sinterovanie kovov,
- Aditívna výroba – 3D tlač z plastov,
- Meranie, analýza a skenovanie – skenovanie a digitalizácia,
- Meranie, analýza a skenovanie – termografická diagnostika,

- Meranie, analýza a skenovanie – súradnicová metrológia,
- Výroba – trabekulárny titán.

Vývojovo-realizačné pracovisko získavania a spracovania surovín (VRP ZaSS)

Poslaním VRP od jeho vzniku je rozvíjanie a skvalitňovanie výskumných kapacít v oblasti získavania a spracovania surovín, t.j. v banskom a hutníckom priemysle a v priemysle výroby stavebných hmôt s cieľom zabezpečiť okamžité riešenie aktuálnych potrieb a požiadaviek podnikov prostredníctvom vlastného výskumu a vývoja, overovania nových myšlienok, návrhov a koncepcií v laboratórnych a poloprevádzkových podmienkach a ich urýchleného transferu získaných znalostí do praxe v podobe trhovo realizovateľných inovačných riešení v rámci inovačného podnikania a následne aj do vzdelávacieho procesu.

Víziou VRP je stimulovať vznik národného výskumno-inovačného klastra pre oblasť získavania a spracovania surovín a efektívne poskytovať komplexné výskumno-vývojové a inovačné služby, nielen v rámci slovenského, ale aj európskeho trhu. Napĺňanie tejto vízie je realizované rozvojom technickej, priestorovej, personálnej a organizačnej infraštruktúry, integráciou VRP do národných a európskych výskumných sietí a predovšetkým realizáciou vlastného širokospektrálneho zákaznicky orientovaného výskumu a vývoja a aplikáciou jeho výsledkov v podobe konkrétnych inovačných riešení v praxi a vo vzdelávacom procese.

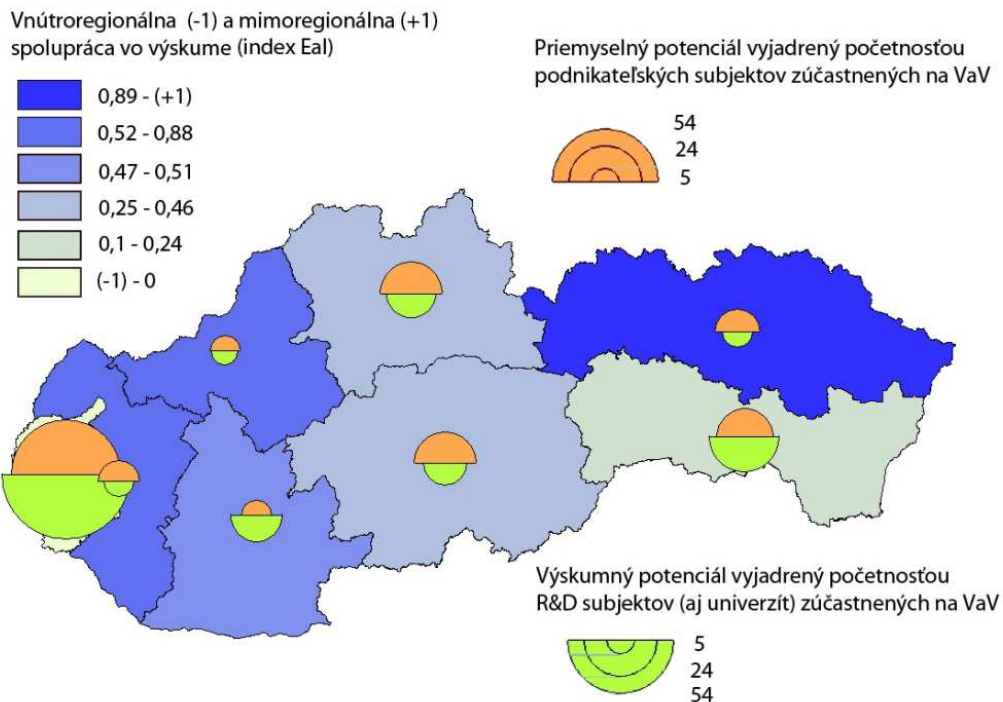
Aktivita 6.2.2.1. spracovanie inovačnej stratégie Košického samosprávneho kraja

V septembri 2015 bola technicky dokončená nová Regionálna inovačná stratégia KSK 2020 ktorá od predchádzajúcej má v sebe zakomponované prvky inteligentnej špecializácie a reflektuje na nové výzvy a politiky ktoré prináša agenda EU2020, nový dosiahnutý kontext ktorý sa dosiahol v oblasti investícií do inovačnej infraštruktúry v kraji v podobe vzniku nových univerzitných parkov, centier excelentnosti, univerzitných centier pre transfer technológie ako aj nové hybné sily ktoré prináša európska ako aj národná politika v oblasti inteligentnej špecializácii.

Projekty na vybudovanie Regionálneho inovačného centra Košického samosprávneho kraja (RIC KSK) a na vybudovanie Regionálneho multifunkčného centra (RMC KSK) sa nepodarilo realizovať pre neustále a nekoncepčné zmeny zo strany riadiacich orgánov z operačných programov pokrývajúcich oblasť vedomostnej ekonomiky. V programovacom období 2014 2020 však máme reálnu nádej že cez nové Národné projekty SBA a SIEA a kreatívne centrum sa pôvodný zámer od roku 2017 podarí postupne s našimi partnermi podarí zrealizovať.

Aktivita 6.2.2.2. zlepšenie efektívnosti a súdržnosti politík vedy a výskumu na európskej, národnej a regionálnej úrovni

Košický kraj so svojimi partnermi z univerzít a priemyslu v rámci svojich aktivít na domácej a medzinárodnom poli aktívne prispieval k využívaniu a lepšej koordinácii výskumno-vývojového a inovačného potenciál a vzniku regionálneho inovačného ekosystému. Ten je reprezentovaný najmä u univerzitami nadnárodného významu, pracovísk Slovenskej akadémie vied ako i súkromnými výskumno-vývojovými ústavmi. Košický kraj má po Bratislavskom kraji druhý najväčší výskumný potenciál vyjadrený početnosťou subjektov, ktoré realizujú výskum a vývoj.

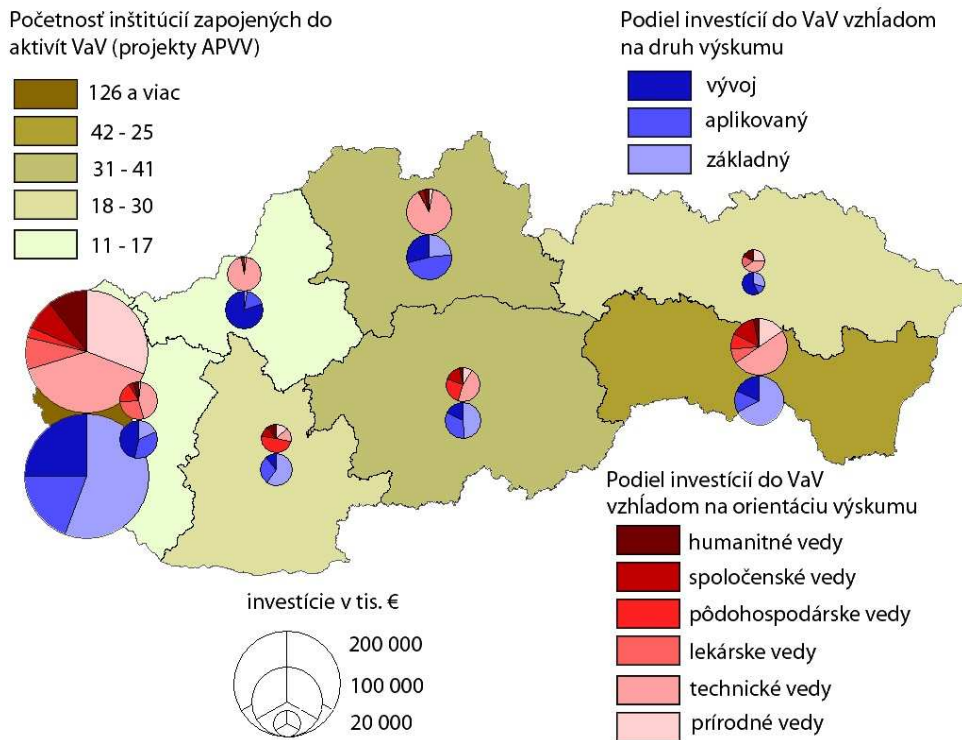

Obr. Inovačný potenciál na Slovensku

Stav v oblasti zamestnancov výskumu a vývoja je k 2014 je nasledovný. Podiel zamestnancov výskumu a vývoja je taktiež druhý najväčší v rámci SR v Košickom kraji. V Košickom kraji pracovalo v roku 2014 3 927 v oblasti prírodných vied 681 v technických vedách 1 625 lekárskech a farmaceutických vedách 558 v pôdohospodárskych vedách 347 v spoločenských vedách 397 v humanitných vedách 319.

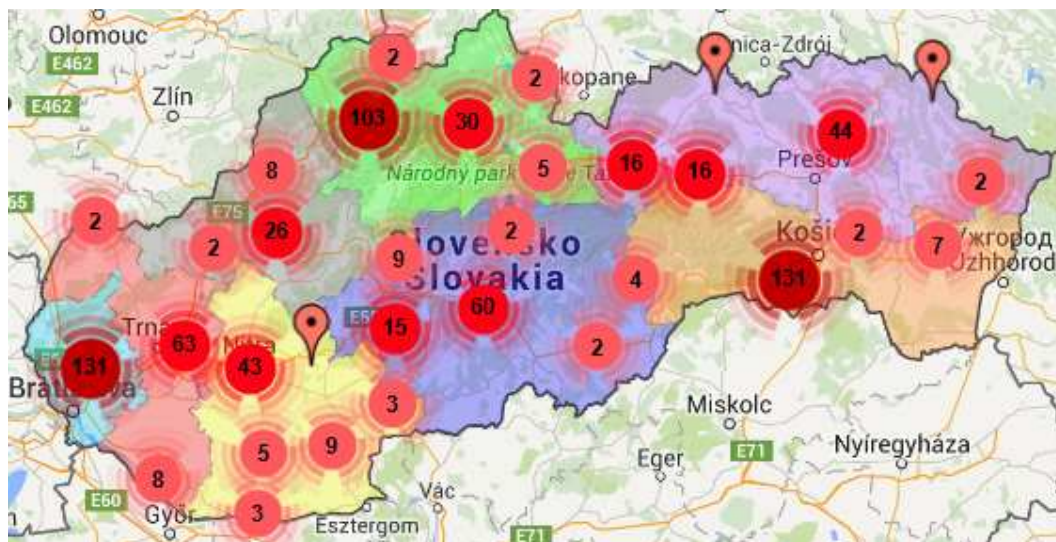
Pokiaľ sa študentov v súvislosti s dlhodobým demografickým vývojom, možnosťou a preferenciou študovať aj na zahraničných VŠ, v rokoch 2007-2014 došlo k poklesu počet študentov na slovenských VŠ z 224,94 tis. na 182,06 tis., čo je približne o 20%. Nižší počet študentov je najmä na verejných a štátnych a rastie záujem o štúdium na súkromných VŠ, ktoré prevažne poskytujú možnosť študovať na bakalárskom a magisterskom stupni štúdia. Najvyššia koncentrácia VŠ (14) a podiel študentov je v Bratislavskom (76,79 tis.; 42,18% SR), Košickom (4 VŠ; 2,39 tis.; 12,3% SR).

Čo sa týka investícií v rámci Košického kraja bol najväčší podiel investícií do VaV orientovaný na technické, prírodné a lekárske vedy, ktoré vytvárajú bázu pre inovačný rast.

Obr. Výskum a vývoj na Slovensku
Zdroj SIEA, Ročenka vedy a techniky SR 2012 ŠÚ SR

Košický kraj je úspešný aj v čerpaní finančných prostriedkov v rámci operačných programov na podporu výskumu a vývoja. V počte projektov aj v čerpaní prostriedkov na výskum a vývoj je druhý, hneď za bratislavským krajom.

Obr. Mapa podporených výskumných projektov na Slovensku
Zdroj: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

1.7. Špecifický cieľ 7: zmiernenie disparít na regionálnej úrovni v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rozvoja vidieka

Doterajší vývoj potvrdil, že udržateľný rozvoj vidieka je bezprostredne spojený s udržateľným rozvojom poľnohospodárstva, aj keď rozvoj vidieka nie je totožný s rozvojom poľnohospodárstva. Budúcnosť vidieckeho priestoru v KSK vo všeobecnosti závisí od reštrukturalizácie ekonomickej základne centier osídlenia a od možností získať/vytvoriť pre obyvateľstvo na vidieku pracovné príležitosti mimo agrárneho sektoru. Aj z dlhodobého hľadiska pri ďalšom rozvoji vidieckeho priestoru v KSK predpokladáme diferencovaný odvetvový prístup (podpora a rozvoj pôdohospodárstva, ostatného podnikateľského sektora, vzdelanostnej úrovne) aj územný prístup (budovanie technickej a environmentálnej infraštruktúry, zlepšenie sociálnej infraštruktúry, zabezpečenie profesionálneho výkonu regionálnej a miestnej samosprávy).

Vidiecky priestor v KSK tak i na Slovensku predstavuje heterogénnu štruktúru využívania prírodných, ľudských a ekonomických zdrojov. Váha jednotlivých funkcií vidieka (hospodársko-sociálna, kultúrno-rekreačná, environmentálna) sa v jednotlivých subregiónoch Zemplín, Spiš, Gemer, Abov v čase a v priestore priebežne mení. Vo vidieckom priestore KSK prebehli a prebehajú protichodné vývojové procesy ovplyvnené najmä vysokým stupňom polarizácie jeho ekonomiky a vysokým stupňom periferality veľkej časti regiónov a obcí. Tento vývoj bude diferencovane a s rôznou intenzitou pokračovať aj v blízkej budúcnosti. Vidiecky priestor KSK si svoju multifunkčnosť zachová aj v budúcich desaťročiach. Bude poskytovať trhové služby (najmä suroviny, potraviny, energetické zdroje) a úžitky vyplývajúce z relaxačných i rekreačných služieb. Veľká časť služieb poskytovaných vidieckym priestorom s dôrazom na služby vyplývajúce z jeho environmentálnej a kultúrnej funkcie si aj v budúcnosti zachová charakter verejných služieb. Predpokladáme, diferencovaná úroveň sociálno-ekonomického rozvoja vidieka pretrvá, aj keď rôznymi opatreniami a krokmi v súlade s politikou EÚ a vlastnou angažovanosťou cez nástroj MAS sa diferencie zmiernia. Na základe súčasného poznania možno predpokladať, že budúcnosťou vidieka a stratégiou jeho rozvoja je konsenzuálny rozvoj, t.j. rozvoj odvetví v regióne a integrovaný rozvoj vidieckych obcí. Predpokladáme, aj v najbližších desaťročiach sa zachová existujúca nomenklatúra regionalizácie (prevažne urbanizované oblasť Košickej aglomerácie, prechodné najmä pri okresných sídlach a prevažne vidiecke regióny) s tým dôjde k posunu hraníc deklarovaných regiónov. Lokalizácia odvetví a podnikateľských aktivít s rastúcim nárokom na pracovnú silu pravdepodobne prispeje k vyššej koncentrácii obyvateľstva a posunu hraníc prevažne urbanizovaných regiónov do okresu Košice vidiek v širšom okolí Košíc. Najväčší rozmach predpokladáme v prechodných regiónoch a selektovaný posun v prevažne vidieckych regiónoch. Prechodné regióny geografickými a prírodnými podmienkami vytvárajú v podstate dve podskupiny rurálnych regiónov: regióny prechodného typu alokované na okrese Michalovce, Trebišov a regióny prechodného typu alokované na Spiši a Gemeri. Obdobné situovanie prechodných regiónov s pozvoľnými posunmi hraníc regiónov možno očakávať aj v blízkej budúcnosti. V prípade Michaloviec, Trebišova niektorých častí okresu Košice vidiek a Sobrance predpokladáme, regionálne (horizontálne) rozvojové stratégie, vedľa ostatných nepoľnohospodárskych aktivít, budú smerované na podporu produkčného poľnohospodárstva s prevládajúcou rastlinnou produkciou a najmä špeciálnych odvetví rastlinnej výroby (zeleninárstvo, ovocinárstvo a vinohradníctvo). Pre uvedené zameranie má tento typ regiónu vhodné podmienky i tradície Zároveň vytvára predpoklady aj pre malé farmárčenie zamerané na špeciálnu produkciu spojenú s jej spracovaním a predajom (víno, med, zelenina, konzervované a sušené výrobky). Územné (vertikálne) rozvojové stratégie tohto regiónu budú (vedľa rozvoja občianskej sociálnej infraštruktúry, rozvoja bytového a domového fondu s ponukou obecných pozemkov a vybudovanou infraštruktúrou alebo miestnym marketingom napr. ponukou pozemkov v súkromnom vlastníctve tak pre budúcich investorov ako aj obyvateľov) orientované na podporu sídelnej funkcie a na ňu sa viažuci rozvoj občianskych služieb. Predpokladáme rozvoj trhových aj netrhových služieb,

ktoré dávajú predpoklad pre rozvoj malého podnikania typu mikrofiriem a očakávame aj ich orientáciu na dobudovanie environmentálnej infraštruktúry (kanalizácia, odpadové hospodárstvo). Predpokladáme, že stratégie pre regióny prechodného typu alokované v na Spiši, Gemeri a čiastočne v okrese Sobrance sa v rámci regionálnych (horizontálnych) rozvojových stratégií budú spolu s podporou nepoľnohospodárskych aktivít (priemysel, cestovný ruch, obchod, remeslá a služby, vrátane dopravy) orientovať na pôdohospodárstvo. Pôdohospodárstvo by tu malo naplňať predovšetkým ochranu a udržiavanie vidieckej krajiny kombinované s produkčnou funkciou zameranou na odvetvia živočíšnej výroby (dobytok, ovce) prostredníctvom uplatňovania osobitých metód hospodárenia na pôde. V týchto regiónoch by sa malo prostredníctvom nepretržitého využívania poľnohospodárskej pôdy prispieť k zachovaniu kultúrneho rázu vidieckej krajiny a podpore trvalo udržateľných systémov poľnohospodárstva kombinovaných s agrolesnými systémami, ktoré majú priamy vzťah k rozvoju cestovného ruchu, ale majú aj vysokú ekologickú a sociálnu hodnotu, pretože zlučujú systémy extenzívneho poľnohospodárstva a lesohospodárstva zameraného na produkciu dreva a lesných produktov (hospodárske využitie). Vo väzbe na rozvoj agrolesných produkčných systémov sa budú vytvárať podmienky pre následný rozvoj spracovateľských odvetví s vyššou pridanou hodnotou, alebo na čiastočné riešenie potrieb energetického hospodárstva (bioenergetika). Územné (vertikálne) rozvojové stratégie sa budú zameriavať na dobudovanie technickej infraštruktúry (plyn, voda, kanalizácia a čističky odpadových vôd a aktivizovať miestne obyvateľstvo pre väčšie využívanie domového fondu pre rozvoj cestovného ruchu (ubytovacie a stravovacie kapacity). Súčasne by prostredníctvom marketingu mali podporovať svoje obce ako priestor pre bývanie a podnikanie. Prevažne vidiecke regióny niektoré časti okresu Gelnica, Rožňava, Sobrance, Trebišov majú podstatne viac rozvojových bariér ako regióny prechodného typu. Je to najmä absencia hmotného a finančného kapitálu a spojená s nižšou kvalitou cestnej siete a dopravných systémov, izolovanosť od mestských sídel. Vplyv týchto základných bariér bude možné cielеныmi aktivitami riešiť len postupne a dlhodobo. U týchto regiónov predpokladáme výraznejšiu podporu vnútorného rozvoja vonkajšími vstupmi, pretože im chýba štartovací kapitál. Rozvoj vo vidieckych regiónoch bude vo veľkej miere viazaný na opatrenia národohospodárskej a regionálnej politiky. V horizonte do roku 2025 predpokladáme ako nevyhnutné dva základné rozvojové impulzy:

- Vybudovanie cestnej a železničnej siete, ktoré by pomohlo tieto vidiecke regióny vymaniť z izolácie a dopravnými cestami ich postupne spojiť s rozvíjajúcimi sa regiónmi. Ekonomika južných vidieckych regiónov Trebišov, Rožňava (malí podnikatelia) sa už teraz začína prepájať s ekonomikou Maďarska. Je preto potrebné uvažovať s výstavbou cestnej siete prepojenej na už vybudovanú cestnú sieť s Maďarskom. Rovnako to platí i pre vidiecke regióny susediace s Ukrajinou.
- Iniciovanie vstupu väčších a stredných podnikov do týchto regiónov, ktoré by riešili v prvom rade zamestnanosť a svojimi väzbami technologickými, materiálnymi a odbytovými vytvárali impulz pre vznik a rozvoj malého a stredného podnikania. Predpokladáme, stratégia vnútorného rozvoja prevažne vidieckych regiónov sa bude (s dôrazom na blízku budúcnosť) orientovať na rozvoj produkčného poľnohospodárstva prepojeného na spracovateľský priemysel, pre ktorý je vybudovaná materiálna základňa Trebišov, Košice okolie, Spišská nová Ves ale na diverzifikovanej báze a inovatívnych prístupoch k výrobe potravín. Zároveň očakávame budovanie odbytových kanálov smerujúcich skôr na ukrajinský trh kde je možné sa alokovať cez vyššiu kvalitu a inovatívnosť poľnohospodárskej a potravinárskej výroby. V severnej časti východného a stredného Slovenska predpokladáme intenzívnejšie zavádzanie agrolesných systémov založených na rýchlorastúcich drevinách, ktoré majú vysokú ekologickú i sociálnu hodnotu. Táto forma hospodárenia na pôde má a bude mať svoje opodstatnenie nielen v oblastiach s vyššou

svahovitostou, ale aj v oblastiach v okolí centier rozvoja cestovného ruchu ako aj v oblastiach, kde sú už trvalo trávne porasty hospodársky dlhodobo nevyužívané a krajnotvorne menej hodnotné (nálety). Paralelne vo väzbe na poľnohospodársku politiku EÚ a podporu bioenergetiky predpokladáme aj rozvoj takto orientovaných aktivít. Ako opodstatnenú považujeme podporu multifunkčných, najmä súkromných fariem, ktoré by okrem farmárčenia mohli ponúknuť služby obyvateľstvu alebo rozvíjať remeslá, zabezpečovať netradičné zdroje energie a pod., služby viazané na rozvoj cestovného ruchu. Obdobne v odľahlejších oblastiach predpokladáme investičnú podporu pre mladých farmárov spojenú s podporou diverzifikáciou výroby. Vo vidieckych regiónoch predpokladáme aj komplexnú podporu rozvoja vidieckeho turizmu a agroturistiky vrátane podpory budovania infraštruktúry a informačnej supraštruktúry, podpora budovania chýbajúcich inštitúcií, informačného a rezervačného systému, podpora marketingu v cestovnom ruchu. S tým úzko súvisí podpora vzdelávania, a to tak po odvetvovej línii (kvalita služieb v turizme, kvalita výrobkov, remeslá, tvorba krajiny, ochrana životného prostredia, ekosystémy, energetické systémy z biomasy ap.), ale aj po samosprávnej línii. V neposlednej miere predpokladáme podporu profesionalizácie poradenských služieb pre potreby podnikateľov pri spracovaní rozvojových programov, investičných zámerov ozdravovania firiem, spracovanie projektov pre čerpanie prostriedkov z eurofondov, technicko-technologickú pomoc, ekonomické poradenstvo, legislatívne poradenstvo a i. Kľúčovým východiskom v rozvoji vidieka bude vzájomná previazanosť medzi aktivitami viažucimi sa na zložky rozvojového potenciálu vidieka. Aj v budúcnosti predpokladáme diferencované prístupy v jednotlivých okresoch KSK pri riešení vzájomných väzieb medzi lokálnymi a regionálnymi ekosystémami, špecifickými výrobnými postupmi, špecifickými tovarmi a službami, ale aj miestnymi zásobovacími reťazcami a v konečnom dôsledku medzi špecifickými spoločenskými smermi a pohybmi. Na základe prezentovanej politiky nadnárodných obchodných reťazcov predpokladáme aj posun v lokalizácii maloobchodnej siete smerom k menším mestským a vidieckym aglomeráciám. V súvislosti s budúcim rozvojom vidieka v KSK je potrebné zdôrazniť ústup z pozície špecializácie a vyčlenenia poľnohospodárstva ako kľúčového vidieckeho odvetvia spomedzi iných aktivít na vidieku, ale významné a želateľné budú spoločné úžitky z rozličných aktivít odohrávajúcich sa vo vidieckom priestore.

Aktivita 7.3.1.1. projekt ROBINWOOD

Hlavným cieľom projektu bolo navrhnuť aktivity smerujúce k zníženiu hydrogeologickej nestability regiónu a efektívnejšie hospodárenie v lesoch. Projekt riešil otázku manažmentu lesného plánovania a certifikácie lesov. Jeho súčasťou bolo aj zmapovanie územia, kde môže dôjsť v dôsledku holorubov, veternej smršte, záplav či iným poškodením lesa k erózii. Projekt vniesol do oblasti lesného manažmentu, hydrogeológie a energetiky v regióne viac informácií, ktoré by mali samosprávy premietnuť do svojich plánov regionálneho a hospodárskeho rozvoja. Súčasne dáva nový pohľad a ponúka iné ako len technické riešenia na ochranu území, ktoré trápia záplavy, zosuv pôdy a veterné kalamity. Ide o vysádzanie takého druhu drevín, ktoré zabránia nestabilite územia a tým aj spomínaným problémom.

Ďalším cieľom projektu bolo využitie biomasy ako alternatívneho zdroja energie v praxi. V rámci projektu boli na Slovensku finančne podporené štyri subprojekty, ktoré sa zameriavali na tieto otázky. Mesto Stará Ľubovňa získalo financie na testovanie pilotnej prevádzky energetického využívania odpadovej drevnej biomasy. Technická univerzita v Košiciach, Fakulta baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií, sa zamerala na vývoj a využitie drevnej hmoty na energetické účely. Občianske združenie Pre edukáciu v Sabinove

navrhlo projekt biofariem, ktoré by mali vzniknúť z nevyužitých družstiev či poľnohospodárskych podnikov pre potreby pestovania biomasy.

Aktivita 7.3.1.2. program využívania obnoviteľných zdrojov energie v subregiónoch Košického kraja

Slovensko v roku 2009 prijalo progresívny zákon o podpore obnoviteľných zdrojov energie Podnikateľské prostredie a fungovanie trhu s elektrinou v oblasti OZE sa tým zlepšilo. Hlavným stimulom boli dlhodobé, na 15 rokov, garantované výkupné ceny energie (tzv. *Feed-in tariff*). To umožnilo výpočet návratnosti pre producentov a stimulovalo banky ku poskytovaniu úverov na takéto relatívne bezpečné investície. Vo svojich zdôvodneniach respondenti uvádzajú, že bolo pre nich administratívne jednoduchšie financovať malé zariadenia OZE pomocou komerčných úverov, ako pripravovať žiadosť na podporu z fondov EÚ s neistým výsledkom a pocitovanou administratívnou náročnosťou.

Výsledkom bolo aj to, že len pomerne malý počet súkromných investorov sa zameriaval na využívanie podpory z EŠ a KF pre výrobu energie z fotovoltaických, vodných a geotermálnych elektrární. Celkovo bolo identifikovaných 19 čerpaných a 21 uzavretých projektov pre slnečnú energiu. Projektov malých vodných elektrární bolo 11. Nebol identifikovaný žiadny projekt na podporu veternej elektrárne. Na Slovensku bolo pritom už v roku 2011 podľa Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (URSO) sprevádzkovaných 857 fotovoltaických elektrární s celkovým inštalovaným výkonom 492 MW, z toho 33 FVE s výkonom nad 1 MW. Odvtedy ich počet ďalej rástol. V roku 2013 evidoval ÚRSO na Slovensku 2 042 fotovoltaických zariadení s celkovým inštalovaným výkonom 533 MW, čo je približne 35 % z celkového inštalovaného výkonu všetkých druhov obnoviteľných zdrojov energie. Problémom pri zvyšovaní podielu energie z obnoviteľných zdrojov (pocitovaným respondentmi v terénnom výskume) sú technické bariéry pre zapojenie výrobcov OZE do siete a zmeny v podnikateľskom prostredí spojené s meniacimi sa cenami. Malí výrobcovia pocitujú problém s pripojením svojich zdrojov do siete a zmeny výkupných cien sú interpretované ako ohrozujúce biznis model do ktorého investovali.

Aktivita 7.3.2.1. Štúdiá územia Východoslovenskej nížiny z hľadiska jej energetického a balneologického využitia

Košický kraj má vďaka svojim prírodným podmienkam významný potenciál geotermálnej energie, ktorý je na základe doterajších výskumov a prieskumov ohodnotený na 4 153 MWt, čo predstavuje 75% celoslovenského potenciálu. Zdroje geotermálnej energie sú zastúpené predovšetkým geotermálnymi vodami, ktoré sú viazané na hydrogeologické kolektory nachádzajúce sa (mimo výverových oblastí) v hĺbkach 200 – 5 000 m. Doteraz realizovanými vrtmi (hlbokými 160 – 3 616 m) bolo v Košickom kraji overených okolo 389 l/s vôd s teplotou na ústí vrtu 18 - 129° C, ktorých tepelný výkon predstavuje 104 MWt (pri využití po referenčnú teplotu 15° C), čo je cca 34% slovenského celkového potenciálu geotermálnej energie. Výdatnosť vrtov pri voľnom prelive sa pohybovala v rozmedzí od 4,0 l/s do 65 l/s. Pre ilustráciu prínosu využívania tohto zdroja energie uvádzame, že pri výrobe 25 MWt z geotermálnych zdrojov sa v našich podmienkach ušetrí za rok asi 42 600 t domáceho hnedého uhlia z bane Nováky resp. z dovozu z ČR o výhrevnosti od 15 000 – 20 000 MJ/kg (pri 200 dňoch vykurovania), alebo 16 mil. m³ zemného plynu. Nahradením týchto palív sa znižujú oproti spáleniu hnedého uhlia emisie tuhých látok o 208 t/rok, SO₂ o 790 t/rok, NO_x o 125 t/rok a CO₂ o 42 t/rok, oproti spáleniu zemného plynu predstavuje zníženie emisií tuhých látok 1,5 t/rok, u SO₂ 0,3 t/rok, u NO_x 59 t/rok a u CO₂ 4,3 t/rok. V súčasnosti sa geotermálna energia v Košickom kraji využíva v obci Kaluža, kde v roku 2014 bol otvorený thermal park Šírava. Park využíva geotermálnu energiu z vrtu hlbokého 940,15m o teplote vody na ústí vrtu 40° C. Výdatnosť vrtu pri voľnom prelive sa pohybuje v rozmedzí

od 0,8 l/s do 4,0 l/s. Na území Košického kraja bol zrealizovaný geotermálny vrt v obci Kechnec. Hĺbka vrtu je 1 114 m, teplota vody je 76,6° C, výdatnosť vrtu pri voľnom prelive sa pohybuje od 0,8 l/s do 1,4 l/s. Výstavba aquaparku, wellness a hotelového komplexu Kechnec je v štádiu projektovej štúdie. Geotermálna energia v Košickom kraji bola identifikovaná v lokalite kúpeľov Byšta. Ďalší potenciál využívania tohto obnoviteľného zdroja predstavuje projekt v Košickej kotline s elektrickým výkonom 5 MW s očakávanou ročnou výrobou elektriny 40 GWh, avšak tento projekt ešte nebol zrealizovaný z dôvodu komplikovanej projektovej prípravy. Územie Košického kraja, najmä Košická kotlina a Východoslovenská nížina, sa vyznačuje najvyššími hodnotami merného povrchového tepelného toku, prítomnosťou perspektívnych kolektorov. Značným potenciálom geotermu aj v oblasti strednotepelných zdrojov vytvára predpoklad na elektrárenské využitie s použitím technológie binárneho organického cyklu. Podľa doterajších zistení, kalkulácií a odhadov je možné vytvoriť elektrárenské kapacity na úrovni niekoľkých desiatok MWe. Ďalšie bohaté zdroje geotermálnej energie je možné – na základe výsledkov prieskumných prác v 70-tych rokoch – očakávať aj v oblasti Východoslovenskej nížiny, najmä v pásme Beša – Čičarovce, kde v hlbokých vrtoch boli zistené teploty nad 140° C.

Aktivita 7.3.2.2 Geofyzikálna štúdia vybraného územia

Pre nedostatok disponibilných finančných zdrojov nebola zatiaľ zahájená realizácia tejto aktivity.

Aktivita 7.3.2.3. Štúdia o využití geotermálneho potenciálu Východoslovenskej nížiny

Štúdia o využití geotermálneho potenciálu Východoslovenskej nížiny bola vypracovaná.

Z hľadiska ďalšieho postupu bude nevyhnutné:

1. realizovať orientačný výber 2 – 3 perspektívnych území, vytypovaných predmetnou štúdiou (výber opierať najmä o logisticko-ekonomické, územnoplánovacie a environmentálne kritéria),
2. realizovať feasibility study v rámci vybraných území,
3. požiadať o prieskumné územie (-ia),
4. vypracovať projekt geologicko-prieskumných prác,
5. realizovať verejnú súťaž na výber dodávateľa vrtných prác,
6. odvrtať geotermálne vrty, realizovať hydrogeologické pozorovania a skúšky,
7. v prípade pozitívnych výsledkov v súlade s banským zákonom požiadať o dobývací priestor na využívanie technických prác, vyhotoviť projektovú dokumentáciu stavebného zámeru (výroba elektriny, tepla, skleníky, potravinársky priemysel, ...) v súlade so stavebným zákonom.

Pre nedostatok disponibilných finančných zdrojov nepokračuje zatiaľ ďalšia realizácia tejto aktivity.

Aktivita 7.5.1.1. Projekt UNDP

Projekt Budovanie kapacít pre udržateľný regionálny rozvoj v Košickom kraji bol zameraný na overenie možností podpory udržateľného regionálneho rozvoja v šiestich pilotných mikroregiónoch v Košickom kraji (DOBŠINÁ, DOMICA, DUŠA, HNILEC, ÚDOLIE BODVY, RUDOHORIE – spolupráca v tomto mikroregióne bola v októbri 2008 ukončená). V týchto vybraných pilotných regiónoch bol iniciovaný vznik medzi-sektorových partnerstiev, ktoré boli následne transformované na formalizované štruktúry, napr. formou vytvorenia miestnych akčných skupín (MAS), ktoré sú schopné žiadať o prostriedky z Osi 4 Leader Programu rozvoja vidieka.

Cieľom projektu bolo aktivizovať miestne komunity, identifikovať spoločné záujmy a priority, podporiť proces vytvárania partnerstiev, vypracovať príručky a iné metodické podklady, vzdelávať účastníkov partnerstiev. V každom z vybraných mikroregiónov pôsobil regionálny poradca – animátor, ktorý bol v bezprostrednom kontakte s miestnou komunitou a spolupodieľal sa na všetkých aktivitách realizovaných na miestnej úrovni. Regionálni poradcovia pracovali v kontakte s metodickými expertmi a projektovou kanceláriou, ktorá bola vytvorená v Košiciach.

Projekt sa skladal z 3 hlavných komponentov:

1. Tvorba metodológie pre miestne partnerstvá,
2. Vytváranie medzisektorových partnerstiev,
3. Mikrograntový program „MIKROREGIÓN PRE VŠETKÝCH“.

Podporené miestne akčné skupiny vypracovali Integrované stratégie rozvoja, ktoré v rámci stanovenej výzvy v priebehu januára 2010 predkladali na Riadiaci orgán pre Program rozvoja vidieka.